

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

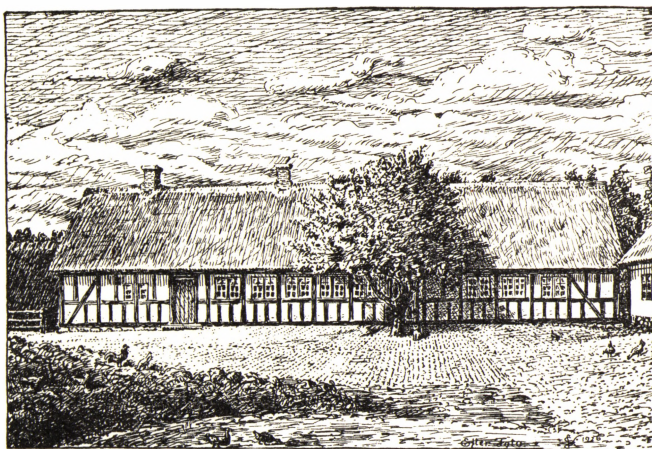
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ADSLEV-SLÆGTEN

SLÆGTS-AARBOG 1933

1. TILLÆG

TIL SLÆGTSBOG FOR EFTERKOMMERE AF
GAARDEJER PEDER JENSEN
OG HSTRU
MARGRETHE RASMUSDATTER
AF ADSLEV

REDIGERET AF
THØGER JENSEN OG N. P. ØSTERGAARD

1933

— — SKANDERBORG AMTSBOGTRYKKERI - HOLGER C. BRIX — —

**TRYKT SOM MANUSKRIFT.
Eftertryk ikke tilladt.**

Slægtsmøderne og Slægtsbogen.

Efter flere Aars Samlearbejde og Undersøgelser i Arkiverne var Lærer Thøger Jensen, Følle, i 1925 naaet saa vidt, at Traadene i store Træk var udredet og Slægtens Historie klarlagt 2—300 Aar tilbage i Tiden. Paa Thøger Jensens Initiativ blev der saa indbudt til et Slægtsmøde den 15. Oktober 1925 paa Forsamlingsbygningen i Skanderborg, ved hvilken Lejlighed han vilde gøre Rede for Slægtens Historie og forelægge Spørgsmaalet om Udgivelse af en Slægtsbog. Indbydelsen var tiltraadt af Ekviperingshandler Jens Overgaard, Skanderborg, og Redaktør N. P. Østergaard, Brabrand.

Indbyderne havde den Glæde, at Mødet vandt overordentlig stor Tilslutning og samlede saa mange som Forsamlingsbygningens store Sal kunde rumme, og det forløb paa den smukkeste Maade. Efter Sangen »Udrundne er de gamle Dage«, der blev sunget med Kraft og Varme, bød Thøger Jensen Velkommen og gav en Skildring af Slægtens Historie gennem Tiderne.

Det ældst kendte Familien medlem er Thøger Pedersen i Bering, der blev født 1612.

Slægten nedstammer fra frie Selvejrbønder, og har i det store og hele ligesom i vore Dage været en nogenlunde velstaaende Slægt, uden Rigmænd i større Stil, men ogsaa uden egentlig Fattigdom. Mange Aars Syslen med Slægtens Historie havde givet ham det Indtryk, at det var en grundhæderlig Slægt, hvis fornemste Karakter er Ærlighed, Sanddruhed og Arbejdsomhed. Han omtalte nogle af de gamle i Slægten og oplæste forskellige historiske Dokumenter denne vedrørende.

Herreekviperingshandler Jens Overgaard, Skanderborg, overtog Hvervet som Ordstyrer, og efter at man havde sunget »Saa vandrer vi sammen til Mindernes Dal« havde en Række Talere Ordet. Under stærk Tilslutning vedtoges det at udgive en Slægtsbog, og der blev straks sat en Subskriptionstegning i Gang, ligesom der bragtes Thøger Jensen en varm Tak for det store og fortjenstfulde Arbejde, han hidtil havde nedlagt i denne Sag. Flere af de ældre i Slægten fremdrog Minder fra de gamle Hjem, saaledes forhenværende Lærer Schou, Storning, og Fru Stevns, Voldby Højskole. Ved Kaffebordet vekslede Taler og Sang. Stemningen var meget hjertelig, og der fortaltes mange kønne og fornøjelige Træk til Belysning af Livet i de gamle Gaarde. Den ældste tilstedeværende i Slægten, fhv. Gaardejer Peder Jensen, Adsløv, der trods sine 82 Aar fremdeles var rank som et Lys, var Genstand for almindelig Hyldest. Koncertsanger Thøger Rasmussen, Aarhus, sang under stort Bifald nogle Sange af Bjørnson og Anton Berntsen.

Sammenkomsten sluttede med Afsyngelse af Kaalunds Sang »Paa det jævne«, og de tre Indbydere til Sammenkomsten opfordredes til at fortsætte Arbejdet som staaende Udvalg.

Paa Mødet, der iøvrigt fandt Omtale i Dagblade i Skanderborg og Aarhus, indtegnedes 190 Subskribenter paa Slægtsbogen, og der blev straks fra

Lærer Thøger Jensen og Redaktør N. P. Østergaards Side taget fat paa Indsamling af yderligere Stof til Bogen. Sidst i November udsendtes et stort, illustreret Cirkulære med »Indbydelse til Subskriptionstegning paa og Medvirkning ved en Slægtsbog, indeholdende Slægtsregister, ca. 200 Portrætter, Biografier og Smaatræk, samt gamle Dokumenter, Breve og Papirer«.

Planen gik ud paa, at Thøger Jensen endnu en Tid vilde fortsætte sine Arkivundersøgelser, medens Østergaard paatog sig Undersøgelse af trykte Kilder, særlig i Statens Avissamling, og at fremskaffe Stof ad mundtlig Vej, fortrinsvis hos de gamle, endnu levende af Slægten. Udgifterne fremhævede, at Slægtsbogen skulde være en Hjemmenes Bog og opfordrede alle Slægtens Medlemmer til at medvirke, særlig de ældre, til at fortælle Erindringer og Træk fra deres Barndom og Ungdom. Men iøvrigt opfordredes til at indsende Billedmateriale og Oplysninger om de Hundreder af Slægtens Medlemmer, som man savnede de nødvendige Oplysninger om.

Samtidig opfordredes til at indsende Bestillinger paa Værket, og der stillede Krav om yderligere 200 Bestillinger inden Jul som Betingelse for, at Bogen kunde udkomme i det planlagte Omfang. Det var jo forbunden med betydelig økonomisk Risiko at paabegynde Trykningen af et saadant Værk, da Udgifterne til Trykning, Papir og Klicheer vilde andrage flere tusinde Kroner.

Efterhaanden som Interessen vakte i stadig videre Kredse af den store Slægt, strømmede Bestillingerne ind, takket være et godt Arbejde af stærkt interesserede Mænd og Kvinder.

I Vinterens Løb indsamlede Redaktør Østergaard et omfattende Materiale, dels ved Samtaler paa Besøg ude omkring hos de gamle i Slægten, særlig i Adslev, hvor Dorthea Mølgaard var en udmærket Fortæller og i Besiddelse af en fortrinlig Hukommelse, og i Jexen, hvor saavel Søren Schou som Johannes Rasmussen velvilligt og interesseret gav Oplysninger af stor Værdi om de mange gamle af vor Slægt, der har haft hjemme i Jexen. Alle de nævnte er nu døde, og vi er taknemmelige for, at deres Erindringer blev nedskrevet endnu medens Tid var. Mange andre blev besøgt. I Aarhus var Rentier P. Thomsen meget virksom for at skaffe Oplysninger om den P. Christenske Gren af Meldballeslægten, og uden hans Medvirkning vilde det næppe være lykkedes at faa Klarhed over denne store Slægtsgren, hvis Medlemmer er spredt viden om og tildels uden Forbindelse med Slægten iøvrigt. Ved Korrespondance med Slægtsmedlemmer, der boede længere borte, fremskaffedes en betydelig Stofmængde. Fru Marie Rude (født Haugaard) i København sendte saaledes værdifulde Bidrag om Livet i Hjemmet i Bjertrup i 1850'rne og 60'rne, Bidrag der har betydelig kulturhistorisk Værdi.

De mere skrivende Grene af Slægten, i Særdeleshed Rasmussen Slægten fra Jexen-Stilling gik det lettere med, idet de selv var i Stand til at fremskaffe det nødvendige Materiale og sende fortrinlige Skildringer af Livet i de gamle Hjem og om de smukke og betydelige Skikkelser, der levede og virkede her.

Det var Bestemmelsen, at Slægtsbogen skulde udkomme i Forsommeren 1926. Arbejdet maatte derfor forceres stærkt. Slægten voksede saa at sige for hver Uge, idet man kom paa Spor efter Grene, som man tidligere intet eller kun lidet havde vidst om, eller fik Oplysninger om glemte, falden var, at da Trykningen paabegyndtes, var kun de første Ark af Bogen færdig. Det øvrige maatte udarbejdes efterhaanden som Trykningen skred frem, stundom indløb et Fotografi først faa Dage før det skulde bruges for at komme paa

sin Plads i Bogen, og mange Datoer og Navne kunde først indsættes under Korrekturlæsningen. Tidt og mange Gange maatte Telefonen tages i Brug.

Det var øjensynligt, at Bogen vilde vokse ud over den planlagte Ramme, men da der stadig indløb nye Bestillinger, mentes Forøgelsen at kunne dækkes ad den Vej. Det kom dog ikke helt til at slaa til. Der blev et Underskud.

Da Slægtsbogen forelaa sidst i Juni 1926 var den svulmet op paa 344 store, tættrykte Sider og bragte et Billedstof, der langt oversteg, hvad der var givet Løfte om — men dermed var den ogsaa bleven den største, fyldigste og smukkeste Slægtsbog, nogen østjydsk Bondeslægt hidtil havde udgivet.

Udvalget havde indbudt til Slægtsmøde i Skanderborg Dyrehave Mandag den 28. Juni 1926, og til dette Møde forelaa Slægtsbogen færdigtrykt.

Man havde været noget i Tvivl om, hvilket Navn man skulde kende-tegne Slægten ved, men var standset ved Navnet »A d s l e v - S l æ g t e n« efter den Landsby, hvorfra den stammede. Der var saa meget mere Grund dertil, som der ikke findes nogen anden Landsby her i Landet af Navnet Adslev, saa enhver Misforstaaelse og Forvexling er udelukket.

Det 2. Slægtsmøde havde vundet endnu større Tilslutning end det første, idet det talte ca. 350 Deltagere, hvoraf mange var kommen langvejs fra. Mødet blev holdt i Estraden, hvor Kaffebordene var dækket. Efter Sangen »Der er et yndigt Land« bød Thøger Jensen velkommen og mindedes de af Slægten, der var gaaet bort siden sidste Møde. Lærer G u n n a r R a s m u s s e n, Gentofte, holdt Festtalen og udviklede Betydningen af Slægtsfølelse og Slægtsminder. Friskolelærer H a n s R a s m u s s e n, Ellede, talte smukt om den gamle Friskolelærer Søren Rasmussens sidste Stunder og denne prægtige og gudhengivne Mands sidste Hilsen: »Hils alle i Slægten og sig, det er dejligt at dø«. Fru D o r t h e a S t e v n s, Voldby, karakteriserede Slægten som en jævn, dansk Slægt uden mange store Navne, men med de mange gode Hjem, der gjorde deres Indsats i vort Folk. Med Forfædrene i Minde gælder det om ikke at svigte Slægten, men at enhver tager sin Opgave op og øger den Arv, vi har faaet, til Glæde for vore Børn. Gid Velsignelse maa følge Slægten, og vi maa plante Fanen længere frem, saa vi paa en værdig Maade løfter Arven efter vore Forfædre. Lærer T h ø g e r J e n s e n mindede om Slægts Traditioner. Det gælder for enhver at holde Skjoldet blankt, saa vi kan være værdige Efterkommere af vore stoute Forfædre. Redaktør N. P. Ø s t e r g a a r d takkede for den Interesse og Velvilje, der fra alle Sider var vist Arbejdet for Slægtsbogen.

Endnu en Række Talere havde Ordet. Koncertsanger T h ø g e r R a s m u s s e n sang under stærkt Bifald nogle Sange, ligesom der blev sunget tre Sange, der var skrevet i Dagens Anledning af to af Slægts Medlemmer, A a g e N i e l s e n og G u n n a r R a s m u s s e n. Aage Nielsens Sang sluttede med Versene:

Du vidtspredte Slægt!
 Vi i Tankerne vil
 vore henfarne Frænder ærbødige hædre.
 Under Mindernes Vægt
 staar vi lyttende til,
 hvorfra Styrken de fik, vore livssunde Fædre.
 De pløjede dybt i vort Folkelivs Vange;
 de følte og sang vore dejlige Sange.
 Nu ved Midsommertid
 vil vi binde med Flid
 vore Kranse til dem af vort Hjertes de lifligste Blomster.

Vær hilset. Guds Fred
 over hver, som er mødt
 til vor Fest, over dem, som der hjemme maa blive.
 Om for Brødet du stred
 om dit Hjerte har blødt,
 eller Solskin du fik, — vi hverandre vil give
 det Løfte, at Fædrenes Minde skal være
 os helligt og æret, saa frem vi det bære.
 Saa vort Stamtræ maa staa
 fast i Tiden og faa
 stærke Grene, der skyder de skønneste Kviste og Blade.

Det blev Aften, inden man skiltes. Ogsaa dette Møde var Genstand for Omtale i Pressen.

Slægtsbogen blev paa Grund af sin private Karakter ikke udsendt til Anmeldelse, men Landstingsmand Rasmus Nielsen, Lillering, skrev fem Artikler om den i »Aarhus Amtstidende« i Januar Maaned 1927. Da en udenforstaaendes Bedømmelse af Bogen formentlig kan have sin Interesse for Slægtens Medlemmer, skal der gengives et Par Afsnit:

»Med Finfølelse, baaret af dyb Forstaaelse af Slægtens Særpræg, er her skabt et Værk til Ære for dem, der har samlet det, men til endnu større Ære for Slægterne, som fra 1784 og fremefter har været med i Arbejdet til Folkegavn og Folkelykke, og som gennem deres Virke i den skønne og rigt afvexlende Egn mellem Aarhus og Skanderborg har sat Spor, som Slægterne frem i Tiden kan og bør ære og agte.

Den smukke Slægtsbog indledes med en Hymne til Egnens Naturskønhed, et lille Kig ind hos Familierne i lavloftede Stuer, hvor Nøjsomhed og Flid sad til Huse.

Hjem og Kirke var de Poler, hvorom Livet grupperede sig. Ofte støder man i Bogen paa Udtalelser om, at Arbejdsomhed, Sparsommelighed og gammeldags Gudsfrygt var Slægtens eller Slægters Særpræg, og i Sandhed, det var dengang og er endnu den uundværlige Sten i Samfundsbygningen.

I den Retning har Adslev-Slægten ydet en Indsats, som Bogen paa en stilfærdig og pietetsfuld Maade, Blad for Blad bærer det bedste Vidnesbyrd om.

De fire Brødre fra Jexen (Rasmussen-Slægten) fik hver paa sin Plads en Gerning at øve, og de gjorde det med Trofasthed. Slægtsbogens Afsnit om disse Mænds Virke kaster et smukt Lysskær ind over vort Folks Udvikling gennem det sidste Aarhundrede.

Den værdifulde og indholdsrige Slægtsbog skal studeres, og rigest Udbytte faar sikkert den, der i snævraste Forstand er Part i Sagen, d. v. s. et Medlem af den talrige og ansete Slægt som Bogen skildrer.

For de fleste af os brister Slægtstraaden. Kun faa har virkelig Rede paa Fædres Færd, højst et Par Led i lige Linie tilbage i Fortidens Mørke.

Her er Slægtstraaden knyttet paa en fin og forstaaende Maade, og Slægtsbogen fra Adslev er i saa Henseende et smukt Forbillede, og det var ønskeligt, om flere fulgte i Sporet af denne.

— Som antydet lykkedes det ikke at faa Slægtsbogen til fuldt at bære sig økonomisk. Dertil var Subskriptionsprisen for billig, og forventede Efterbestillinger udeblev. Interesserede Medlemmer af Slægten traadte imidlertid til og dækkede Underskudet, der dog ikke er større, end at det vil være dækket, naar Restoplaget (ca. 60 Expl.) er solgt. For at undgaa enhver Misforstaaelse maa bemærkes, at Bogens Udgivere selvfølgelig intet beregnede sig for Arbejdet, lige saa lidt som de ønskede Porto- og Rejsseudgifter dækkede. Udgifterne til Trykning, Papir, Hefning og Klicheer samt Udgifterne ved

Indkaldelse til det første Slægtsmøde oversteg Indtægterne ved Bogens Salg, skønt saavel Papir som Klicheer fremskaffedes til en gros Priser.

Siden 1926 er der ikke blevet afholdt noget almindeligt Slægtsmøde, men Slægtsmedlemmer i København og Omegn afholdt den 23. Oktober 1927 en Slægtssammenkomst i Buris's Selskabslokaler i København, væsentlig paa Initiativ af Økonoma Frk. Anne Stine Sørensen, bistaet af Frk. Anna Haugaard og Kommunelærer Gunnar Rasmussen, Gentofte. Festen, der talte ca. 50 Deltagere, var meget vellykket. Ved Middagen bad Økonoma Frk. Sørensen velkommen. Festtalerne holdtes af Lærer Gunnar Rasmussen og Kæmner Thøger Rasmussen, Taastrup. Som et synligt Bevis paa Deltagernes Taknemlighed for Slægtsbogen blev der overrakt Bogens Udgivere hver en Pokal af hamret Sølv, udgaaet fra Edvald Nielsens Sølvmedie, og forsynet med Inskription samt ledsaget af en smagfuld kaligraferet Adresse med Givernes Navne.

Talerne faldt Slag i Slag, og mange gamle Minder opfriskedes. I Dagens Anledning var skrevet nogle fornøjelige Sange af Kæmner Thøger Rasmussen og Svend Aage Haugaard. Efter Middagen var der Underholdning af forskellig Art af yngre Medlemmer af Slægten, og hele Festen vidnede om, at Slægtens københavnske Medlemmer stadig har deres gode jyske Humør i Behold.

De vanskelige økonomiske Tider har hindret Afholdelse af et nyt, alm. Slægtsmøde, men forhaabentlig maa Forholdene snart bedre sig saaledes, at vi igen kan mødes.

Ø.

Nogle Optegnelser om Far og Mor samt Hjemmet i Gram.

Af *Thøger Jensen.*

Nedenstaaende Optegnelser om Far og Mor og Hjemmet i Gram er oprindelig nedskrevne i Anledning af Fars 100-Aars Fødselsdag 13. Juni 1916, og Mors 100-Aars Fødselsdag 20. Marts 1932. De var kun bestemte for deres Børn og Efterkommere, men da der kun er kommen ganske faa Bidrag til Aarsskriftet, har jeg efter Opfordring ment det rigtigt, at lade nogle af dem komme frem her, skønt de maaske ikke kan have stor Interesse for andre end den nærmeste Slægt. Kunde Optegnelserne derimod opmuntre andre til at skrive noget lignende — helst bedre — i næste Aarsskrift, har de jo imidlertid gjort deres Nytte.

Thøger Jensen.

Fra 1830'erne til 1840'erne.

Fars Barndom.

I Hørning Sogns Kirkebog findes følgende:

Den 13. Juni 1816 fødtes Jens Jensen, Fader Jens Bærntsen og Hustru Ane Johanne Petersdatter — Bonde — Gaardfolk i Dørup. — Han døbttes i Hørning Kirke den 21. Juli s. A. Faddere: Kirsten Thomasdatter, Gaardkone i Gammelgaard*), Karen Petersdatter, Gaardkone i Bering, Gaardmændene Niels Hansen, Peder Frandsen og Anders Sørensen af Dørup, alle af Bondestand og Haandling.

Fader, Jens Jensen, som efter sin Bosættelse i Gram altid blev kaldt Jens Dørup eller Dørup Jens Jensen, fordi der var flere i Gram af Navnet Jens Jensen, fødtes i Følge ovenstaaende den 13. Juni 1816. Han var ældste Søn af Jens Bærntsen og Ane Johanne Petersdatter af Dørup (Gaarden kaldes nu Dørup Østergaard). Der var ialt 9 Børn.

Om Faders Opvækst i Barndomsaarene ved jeg ikke stort. Det er temmelig sikkert, at Bedstemoder har været en udmærket Moder, og da Fader var den ældste, har Omsorgen for ham vel ikke været mindst. Han antydede selv undertiden, at hun havde været for omsorgsfuld for ham. Derfor var han bleven saa forfrossen, at han senere hele sit Liv mere end de fleste maatte bruge Vanter og Øreklæde mod Kulden. Havde Bedstemoder Skyld i, at han var forfrossen, vilde hun ogsaa raade Bod derpaa, idet hun holdt ham vedlige med hvide Vanter og Strømper, saa længe hun levede, ligesom hun ogsaa strikkede Strømper og Vanter til vi Børn.

*) Jens Bærntsen var født i en stor Gaard i Høver, og havde Familie i Gammelgaard, som var en endnu større Gaard paa Høver Mark.

Skoletiden.

I Skolen var Fader lærenem og en af de dygtigste, hvorfor ogsaa hans Lærer, Frederiksen — i den endnu som privat Bolig brugte Kong Fr. IV.s Skole i Hørning — holdt meget af ham. Det kan bl. a. ses af senere Breve fra ham til Fader. Han skrev let og flydende selv paa sine gamle Dage, og Cramers Regnebog havde han »indcifret«, men den er desværre gaaet tabt, hvorimod en Skrivebog er opbevaret. I det hele lærte han vist saa meget, som der i den Tid kunde læres i en almindelig Almueskole.

I 13—14 Aars Alderen tjente Fader mindst een Sommer som Hyrde-dreng hos Mads Dam i Bjertrup. Det var nok en streng Plads, ja efter vore Synsmaader vistnok meget streng. Det maa have været drøjt for ham, der altid havde været under sin kærlige Moders Tilsyn, nu at være overladt til fremmede, udeltagende Mennesker. Han har fortalt om, hvordan han mange Gange i de længste Sommerdage var ude at flytte Ungkvæg ved Jeksen Skel, før Solen stod op, og han travede saa, saa lang Dagen var, fra den ene Mark til den anden, men var i Regelen i Seng før Sol gik ned. Hvad der gjorde det endnu værre for ham var, at han fik Fnat, og da der ikke blev gjort noget for det i Tide, tog det Overhaand og pinte ham vistnok meget. En Oplevelse fra denne Tid fortalte han ofte. Mads Dam havde kørt Korn hjem i Stak, inden det var helt tørt. Det brændte sammen i Stakken, og det blev saa varmt, at de troede, der var gaaet Ild i det, hvilket dog ikke skete. — Maaske var det Tanken om denne Stak, der senere fik Fader til at være meget nøje med aldrig at køre Korn for tidlig hjem.

Ved Eksamen i Hørning Skole d. 28. Marts 1831 udskreves Fader af Skolen med Karakteren mg for Kundskab og Sædelighed. Han konfirmeredes 1. Søndag efter Paaske i Blegind Kirke af Pastor Fausbül og var »en Gæst ved Herrens Bord« Søndag efter. Hans Skudsmaalsdokument opbevares endnu.

Første Ungdom.

Efter Konfirmationen har Fader vistnok opholdt sig i Hjemmet de første fire Aar, sysselsat med Arbejde i Mark og Gaard. 1. November 1835 kom han til at tjene hos sin Morbror (Mesters Mand) Rasmus Rasmussen Overgaard (Rask Owegoc) i Mjesing, hvor han blev i fire Aar. Far morede sig der blandt de andre unge og knyttede mange Venskaber, der holdt op i de graanende Dage. Da jeg 1873—74 tjente hos Jens Christiansen i Mjesing, var der mange Mænd der i Byen foruden ham, der var venlige imod mig, fordi de havde været Ungdomsvenner med Fader (f. Eks. R. Christiansen, Th. Hauberg, Kr. Hauberg, Fr. Blok). Karlene i Mjesing drev tit Løjer med »Sangeren«, der var Kirkesanger i Stedet for Læreren. Blandt andet havde de engang sat en Knappenaal i hans Sko, som han opbevarede bag Alteret i Kirken, og til stor Morskab for dem stak han Tærne, da han vilde tage Skoene paa. 1836 var der stor Reformationsfest. I den Anledning var der Gudstjeneste i Kirkerne i flere Dage bl. a. med Overhøring af de unge paa Kirkegulvet. Da var Spilopmagerne nok rigtig paa Færde, og jeg tror bestemt, at Fader har fortalt, at Pastor Clausen en Dag i Kirken gav en Karl en knaldende Lusing. — 1. November 1839 rejste han fra Mjesing. R. Overgaard skriver paa hans Skudsmaal: »— i denne Tid har han vist Flittighed og Duelighed, saa han fortjener et godt Vidnesbyrd«.

Fra 1839 til 1845 har Fader været Karl hjemme. De daarlige Tider for Bønderne var nu omtrent ovre, og en almindelig Fremgang var begyndt. Nye og bedre Redskaber blev taget i Brug, og Jorden dyrkedes mere omhyggeligt

Sammen med sin Broder Thøger, der paa den Tid tjente enten Chr. Leth i Bodil Mølle eller ogsaa i Adslev Præstegaard, men som senere blev Møllebygger, søgte han at faa Bedstefader til at anskaffe nye Redskaber. Det holdt haardt at faa ham til at gaa ind paa det, men da de begge var haandsnilde kunde de selv lave Træarbejdet, og med Smedens Hjælp fik de som de første i Dørup By og Omegn en »Svingplov« i Gang, og med den kunde de med den halve Hestekraft bearbejde Jorden meget bedre end med de gamle Hjulpløve. I dette Tidsrum fik de ogsaa lavet baade ny Kostald og Hestestald, der vistnok ogsaa paa den Tid var de bedste i Byen. Da jeg tjente i Gaarden 1871—72 var de begge endnu uforandrede. Fader havde stenpikket dem, og i Hestestalden havde han pikket Aarstallet 1842. — Tiden gled ellers ret stille hen, men Fader har nok mere end de fleste benyttet Tiden til at læse alt, hvad han kunde faa fat i. Han købte f. Eks. hvert Aars Almanak og opbevaerede dem alle. 1842—49 er indsyet i Pergamentbind og er til endnu, ogsaa en Del landøkonomiske og andre Skrifter anskaffede han.

Modnere Ungdom.

Den 1. Máj 1845 kom Fader i Tjeneste hos Møller Chr. Leth i Bodil Mølle. Mølleren var tillige Forpagter af Adslev Præstegaard. Der skulde Fader være Avlskarl og tillige Kusk for Præsten, Pastor Bendtzen. Bestemoder sagde tit paa sin lune Maade: »Ingen kan tjene to Herrer«, men det gjorde Jens dog, han tjente baade Præsten og Mølleren. Præsten og Fader blev helt gode Venner, hvilket kan ses af Præstens senere Breve til Fader. Derimod kunde det se ud, som Mølleren og han ikke holdt meget af hinanden. I et venskabeligt Brev fra Møller Leth til Far 28. Juni 1850, kan man imidlertid se, at der egentlig ikke var noget Uvenskab imellem dem. Mølleren skyldte Fader nogle Penge, og han tilbyder at betale Renten til Bedstefar, ligesom han ogsaa tilbyder, at Fars Faar med Lam maa græsse paa hans Ejendom. I samme Brev fortæller han, at hans Datter Petrea er bleven forlovet med Slagter Zigler. Fader svarer lige saa venskabeligt paa Brevet og ønsker til Lykke med Forlovelsen. — I Præstegaarden kneb det vist med at faa det nødvendige til Husholdningen, og med Husholdersken var der idelige Kvaler. Faders Kammer, der nok har været i den østre Længe var saa daarligt, at det kunde baade blæse og sne derind, og ret megen Hygge har det nok i det hele ikke været. Præstegaardens Bygninger, i hvert Fald det østre Hus og Stuehuset, der var opført 1762, stod omtrent uforandret, indtil de for nogle Aar siden blev nedbrudt.

Fader var jo paa den Tid en ældre Karl paa omkring 30 Aar, men derfor kunde han jo godt more sig sammen med de unge, hvad han sikkert ogsaa har gjort, ligesom han ogsaa flittigt besøgte sit Hjem i Dørup og sine Slægtninge i Adslev, Mjesing og andre Steder. Hos hans Morbroder Jens Pedersen i Adslev, der kun var 7 Aar ældre end han, traf han Moder i 1846, da hun en Tid opholdt sig der, som Barnepige for den sidste Sommer (1932) afdøde Peder Jensen.

Det stærke Frihedsrøre i Fyrreerne har Fader været meget optaget af, og det var ham en stor Glæde, da Grundloven blev givet 1849. Ogsaa de andre Begivenheder af folkelig og politisk Art har han fulgt med Interesse. Meget livligt kunde han f. Eks. fortælle om Frederik VI.s Mindesmærke, der afsløredes paa Slotsbanken i Skanderborg 31. Juli 1846. Frederik Møller hentede Stenen ved Tinninghule, den vejede ca. 36,000 Pd. og blev befordret paa en Blokvogn, som Møller selv havde konstrueret. 36 Heste og af og til et halvt

Hundrede Mennesker trak den ad Skanderborg til, men Borumbro (?) sank med den, og kun ved overordentlige Anstrengelser lykkedes det Fr. Møller at faa den i Gang igen. Ned gennem Skanderborg By stod han ovenpaa Stenen og slog Knald med en stor Pisk. Da sprang en Jernring paa et af de lave, tre Kvarter brede Hjul med et Brag, der overdøvede Piskesmældene. Omsider naaede de dog velbeholdne Slotsbanken. Ved denne Tid var Far sammen med mange andre Bønder tilsagt med Køretøj for at tage Del i Vejarbejdet paa den nye Landevej ved Ladegaardsbakken.

Himmelbjergfesterne, som Blicher arrangerede i Fyrreerne, var Fader vist ikke med til. Derimod har han fortalt, at han engang kørte med Præsten og Familie helt ud paa Bjergets Top. Han har ogsaa siden fortalt om Peder Nielsen, der ikke vilde have de mange Mennesker i sin Skov, og om Blicher der lovede, at han ikke skulde komme Peder Niensens Gaard saa nær, at han kunde lugte Røgen fra hans Skorsten.

Med Kristian VIII.s Død i Begyndelsen af 1848 begyndte det politiske og nationale Røre her i Landet at tage stærk Fart — »Aanden fra 48«. — Fader med sin gode Begavelse har sikkert været stærkt med i denne Bevægelse, skønt jeg ikke mindes at have hørt ham tale derom. Han var jo saa velbegavet og interesseret, at han mageligt kunde tale med Præsten derom, og Pastor Bendtzen og han har sikkert faaet sig mangan god Samtale ogsaa om saadanne Ting, naar de kørte til og fra Mjesing Kirke.

Da Rygtet om, at »Slaverne« fra Rendsborg var brudt ud og hver Øjeblik kunde ventes ogsaa til Adslev o. s. v., skulde der jo ogsaa oprettes et »Landeværn« der. Smeden fik travlt med at smede Spyd, og Fader, der var fingernem og havde sin afdøde Broders Værktøj, lavede Skafter til dem. Siden var han jo nok ogsaa med, naar Landeværnet »ekserserede«. Det var jo imidlertid kun falske Rygter, og »Slavekrigen« fik hurtigt Ende. Da Tyskerne kom havde Folkene klogeligt faaet Landeværnsspydene puttet, men siden kom de frem igen til forskelligt Brug, og i min Barndom kunde man finde dem flere Steder endnu. Blandt andet har jeg set dem anvendt til at dele Tørvedyndet til firkantede Tørv, naar det var jævnet ud paa Pladsen. I Foraaret 1848 begyndte Krigen. Fader var tidligere kasseret paa Sessionen (maaske som »Gammelmandssøn«) og det første Aar blev han ogsaa fri, men 1849 kom han med. Hans Indkaldelsesordre lyder paa, at han skal møde ved Ekserserskolen i Aalborg 20. Marts 1849.

Forlovelse.

Den 17. Marts 1849, Dagen før Fader rejste i Tjenesten, var han, som det fremgaar af et Brev til Moders Fødselsdag 20. Marts 1850, hos sin Morbroder Thøger Pedersen i Bering for at sige Farvel, og den Dag blev han og Moder forlovede. Søster Karen har fortalt, at Moder netop var inde i Ovn for at stable Brændsel til Bagning næste Dag. Mens hun var derinde og Fader stod uden for, aftalte de, at de vilde følge hinanden gennem Livet, og Fader gav Moder en Guldring »til Pant paa min Kærlighed til dig min bedste Pige«. Pr. Brev har de saa siden udvekslet mange Kærlighedsforsikringer, men desværre er der ikke opbevaret ret mange af dem. Dog er der nok til, at man kan se, at Kærestefolk den Gang var de samme, som de er endnu. Brevene fra begge aander dyb og sand Kærlighed, men Udtrykkene forekommer os jo vel højtidelige. Fader var dengang 33 Aar, Moder 17 Aar.

Egentlig forlovet havde Fader ikke været før, men der havde jo nok været Tale om, at han skulde have den eller den, han var jo allerede langt oppe i Aarene.

Fra Hjemmet i Dørup.

Faders tre Søstre blev alle gift i dette Tidsrum. 1843 blev den ældste, Ane Kirstine, gift med Gaardejer Chr. Haugaard i Bjertrup. Ane Margrethe blev 1846 gift med Gaardfæster Ditlev Pedersen i Fruering, og endelig 23. Oktober 1847 blev den yngste Søster, Mette Marie, gift med sin Fætter Peder Sørensen af Melballe i Jeksen. De nygifte overtog Gaarden i Dørup med Undtagelse af Udmarken, som Farbror Rasmus siden fik. Mine Bedsteforældre blev Aftægtsfolk, skønt Bedstefader kun var 60 Aar og Bedstemoder kun 51 Aar. Som Aftægtsfolk kom til at bo i en Tilbygning til Stuehusets østre Ende.

En stor Sorg ramte paa den Tid Hjemmet i Dørup. Faders Broder Thøger, der var bleven en dygtig og agtet Møllebygger, druknede ved Svømning i Ry Mølle, Søndagen d. 15. August 1847. Det var et meget smerteligt Tab baade for Forældre og Søkende, saa meget mere som de alle med god Grund havde ventet sig noget stort af ham. Adskillige af vi ældre husker jo nok det blaa Gravskrift over ham med Verset:

Maaske min Bortgang saarer
De Venner, Gud mig gav,
Maaske Forlattes Taarer
Skal flyde paa min Grav.

Dog vil jeg ikke grue,
Det Haab grundfæstet er,
Jeg hist igen skal skue
Dem, jeg har elsket her.

Fader betalte de andre Brødre nogle Penge for at faa Lov til alene at arve hans Værktøj. Det havde Thøger jo selv lavet saa godt som alt sammen, og det var baade smukt og solidt. En Del solgte Fader jo, men meget af det blev han ved at bruge, saa længe han levede, ja Jens og Christian har vel endog brugt en Del af det.

Ogsaa Krigén bragte bange Anelser ind i Hjemmet. Farbror Rasmus blev først indkaldt, og Fars Indkaldelse kunde ventes naar som helst, og saa var deres Skæbne jo i høj Grad uvis.

Fars Broder Peter Jensen blev gift med sit Søkendebarn, Ane Margrethe Rasmussen fra Stilling i December 1848. De boede i Nærheden af »Fusvad«, men Peder Jensen døde allerede i Foraaret 1849.

Moders Barndom.

I Kolt Sogns Kirkebog findes følgende:

»Den 20. Marts 1832 fødtes Ane Marie Thøgersdatter, Fader Gaardmand Thøger Pedersen, Moderen Karen Pedersdatter i Bering. Hun døbttes i Kolt Kirke d. 23. April s. A. Faddere: Gmd. Peder Jensens Datter, Maren Pedersdatter i Adslev, Gmd. Rasmus Rasmussens Kone i Mjesing, Gmd. Jens Bærntsen i Dørup, Peder Jensen og Ole Kristensen i Bering«.

Moder, Ane Marie Thøgersdatter, fødtes i Følge ovenstaaende 20. Marts 1832. Moder var den 9ende af 11 Søkende, der alle levede og blev gifte. Ogsaa hendes Forældre (Farmor og Mormor var jo Søstre) var af den gode, gamle Skole, og de opdrog deres Børn i Guds frygt og Nøjsomhed. De var ikke saa velhavende i Bering som i Dørup, og undertiden havde de det vist ret smaat, men deres Børn blev godt opdragede. Moders Farmor, Karen Eriksdatter, der opnaaede den høje Alder af næsten 97 Aar, var hendes Sovekammerat i Barndommen, og hun fortalte hende en Mængde Sagn og Historier. Om Familien fortalte hun ogsaa meget; havde vi bare haft hende til at fortælle endnu?

I Skolen var Moder meget flink, hvilket bl. a. kan ses af hendes Skrive-

bøger, som endnu opbevares. Hun gik i Kolt Skole, hvor den daværende Lærer hed Søndergaard. Han var Lærer for næsten alle Mors Søskende. Da Ty-skerne kom 1848, gik han i Seng (var det af Angst?) og vilde ingen fremmede se. Han lå i Sengen i mange Aar, men kom dog senere op igen. Moder holdt meget af ham. Ved Eksamen i Kolt Skole d. 6. April 1846 blev Moder udskrevet med Hovedkarakter Udm. godt ? for Kundskab og Udm. godt for Opførelse. I hendes Skudsmaalsbog fortsættes: »Den 19. April s. A. blev hun med meget gode Religionskundskaber konfirmeret i Kolt Kirke, og Søndagen efter var hun til Alters. Som et hæderligt Vidnesbyrd hidtil er blevet hende tildelt, saa er det mit Haab, at dette ogsaa i Fremtiden vil blive Tilfældet«.

Ormslev Præstegaard, den 30. April 1846.

A. J. Meldal, Capellan p. p.

Ungdom.

Det var vistnok samme Aar, at Moder en Tid var Barnepige hos hendes Morbroder Jens Pedersen i Adslev. Jens Pedersens Hustru, Dorthea, var meget syg og døde, mens Moder var der, og snart efter rejste Moder hjem igen.

Siden den Tid var hun hjemme, indtil hun blev gift. Lidt Indblik i hendes Sjæleliv faar man af nogle opbevarede Breve, som hun skrev til Fader, mens han var i Krigen. De viser, at hun har været en flink og dygtig Pige, der stode paa, at Gud vilde beskærme hendes »højtelskede Ven« for al Fare.

Fars og Mors Bryllup og Bosættelse i Gram.

Før Krigen Udbrud havde Far været i Handel med Vejinspektør Ryberg om Gaarden »Aneberg« paa Gram Mark, men det blev ikke til noget. Men da Far var kommen hjem fra Krigen, købte han af samme Naboejendommen »Nyholm«. Denne Gaard er flyttet ud fra Gram 1807. Den ejedes af Johannes Sørensen og Hustru Elisa Worsø Jørgensdatter, der 30. Juni 1844 overdrog den til deres Svigersøn Severin Peter Schiøtz. Han har sandsynligvis ikke kunnet klare sig, hvorfor han har afhændet den til Ryberg, uden at denne dog fik Skøde paa den. Det er derfor Severin Peter Schiøtz, der tilskøder Fader den.

Huskeseddelen om Handelen var dateret 8. Marts 1851. Prisen opgives i den til 2000 Rdl. (i Skødet staar derimod 1200 Rdl.) samt Aftægt til Johannes Sørensen, nemlig:

- 1) 3 Tdr. Rug, 3 Tdr. Byg, 2 Skpr. Boghvedegryn, 4 Skpr. Byggryn, 6 Skpr. Malt, 3 Lispd. Flæsk, 2 Lispd. Smør, 2 Lispd. Ost, 1 Skp. Salt, 1/2 Skp. Humle, 6 Snese friske Hønsæg, 6 Alen stampet Vadmel, 6 Alen Hørlærred, 1 Lispd. velskaget Hør og i Penge 6 Rdlr. samt daglig 2 Stob nymalket Mælk i Sommermaanederne, som regnes 1. Maj til 1. November, og 1 Stob ligeledes nymalket Mælk i den øvrige Del af Aaret.
 - 2) 2 Læs Tørv og 12 Læs Træ.
 - 3) 2 Faar med Lam skal have Græs og Foder.
 - 4) Bolig i de tre østre Fag af Stuehuset.
 - 5) Noget Indbo.
 - 6) Pleje og Opvartning under Sygdom og i Alderdom.
 - 7) 4 Køreture indenfor to Mils Afstand og 4 Rideture.
 - 8) Rejser Aftægtsfolkene bort, betales dem 12 Rdlr. for Afsavn af Bolig, Brændsel og Faarenes Underhold.
 - 9) Dør en af Aftægtsfolkene, skal den længstlevende nyde hele Aftægten.
 - 10) Hæderlig og anstændig Begravelse.
- Hele Ydelsen er ansat til 30 Rdlr. aarlig.

Hustruen døde, før Far overtog Ejendommen, men Johannes giftede sig snart igen. Han døde 1857. Opholdskontrakten er annulleret 4. Juni 1857.

Ved Skødets Udstedelse 12. Marts er vistnok Købesummen udbetalt med Undtagelse af 528 Rdlr. 71 Skilling, paa hvilke der udstedtes »Veksel-Obligation« samme Dag. 400 Rdlr. udbetaltes allerede 26. Marts og Resten vistnok i Juni Termin. — I Melballe fortaltes, at Jens Jensen (Far) i 1851 bad sin Fætter Jens Sørensen, Ejeren af Gaarden, om at laane ham 500 Rdlr., det kunde han godt, men Pengene var i Krigstiden gravet ned under et stort Bøgetræ i Skoven. Tyskerne havde dog nær opdaget dem ved at banke en Pæl i Jorden lige ved Siden af Pengekassen. Den indeholdt ene Sølvmonter: Fire-skilling, Marker og Dalere, ialt 4000 Rdlr.

Ejendommen i Gram var paa ca. 17 Tdr. Land, men i meget daarlig Stand, og Boligen var under al Kritik. Naa, Betalingen i Penge var jo ogsaa lille. Far rejste vist omtrent straks til Gram, og 30. Marts holdt Far og Mor »Jagilde«. 2. Maj 1851 stod deres Bryllup i Bering og de flyttede straks derefter til Gram.

Om Brylluppet indeholder Mors Skudsmaalsbog følgende:

»Samme Pige blev 2. Maj dette Aar ægteviet i Kolt Kirke til Ungkarl Jens Jensen af Hørning Sogn. Hun har, mens hun opholdt sig hos sine Forældre, flittigt søgt Kirken og deltaget i dens Goder, levet kristeligt og sædeligt«.

Ormslev, den 23. Maj 1851.

T e i l m a n n.

Faders gamle Lærer, Frederiksen i Hørning, kunde for »Gigt og Uro« ikke være med til Bryllup, men sendte nedenstaaende Brev med indlagt »Gratulation«:

Min gode Jens!

»Du maa undskylde mig, at jeg ikke i Dag kan bære Dig med min Nærværelse paa Din Bryllupsdag, saa gierne som jeg vilde, da jeg ikke er vel og har i de sidste Dage været plaget af Gigt og Uroe i Lemmerne, som har forarsaget mig megen Mathed, saa at jeg ikke tør fordriste mig til at komme til Dit Bryllup. — Hils dine gode Forældre og sig dem Aarsagen, hvorfor jeg ikke kan komme. — Indlagte Gratulation sendes Dig i Anledning af din Bryllupsdag. — Lev vel!«

Hørning, den 2. Maj 1851.

Venskab og Hilsen
F r i d e r i k s e n.

»Venskabs Offer i Anledning af Jens Jensens og Ane Marie Thøgersdatters Bryllupsfest den 2. Maj 1851.«

»Gode Ven! Jeg tillader mig den Ære at bringe Dig og Din Veninde i Dag mit Hiertes Lykønskning, som jeg ved nogle skrevne og tiltænkte Ord har udtolket efter bedste Evne og vil overlevere Dig paa Din Bryllupsdag til en kierlig Erindring fra Din forrige Lærer og Din stedse hengivne Ven.

I tvende Elskende, I, som nu i Dag i en ærede Forsamlings Nærværelse i Guds Hus vil foretage Eder et saare vigtigt Skridt, efter Forsynets Styrelse, Eders Forældres Vilie og Eders egne Hiertevalg, at give hinanden Haanden paa en hiertelig Forening og en troe ægteskabelige Forbindelse, som Døden alene maa adskille. Gud give Eder dertil Held og Lykke!

Gid derfor Helbred og Ære med Fryd og Fred maa følge Eder fra denne Dag indtil Eders Dødsdag. — Betænk da tillige, I Elskende! denne Dags Værd og Vigtighed. I gøre nu i Dag det første Skridt med hinanden

paa Ægtestandens hellige Gebeet. Paa denne Stands Pligters Opfyldelse beror for største Delen Ægtefolkets timelige og aandelige Lyksalighed; thi hvor der ingen Fred og Kiærlighed hersker imellem Ægtefolk, der kan ikke Himlens Velsignelse ventes og tilmaales dem, og der forstyrres ogsaa den aandelige Lyksaligheds Befordring — vandre derfor stedse med hinanden paa Stræbsomhedens og Dydens Veie — forene Eders Hjerter med Gud, der dannede dem, og som i Dag leder Eder sammen ved sin faderlige Styrelse. — Love og prise hans hellige Navn, og sæt Eders Haab og Tillid til ham, da vil Evighedens og Kiærlighedens Baand fast omslynge Eder og I vil føle Eder glade og lykkeligen ved hinandens Side. Endnu vil jeg erindre Eder den sidste og gode Formaning, stræbe efter at ligne Eders kiære Forældres Exempel, at vandre i deres Fodspor ved sande og christelige Dyder, da vil I glæde dem meget i deres Alderdom og vinde deres Yndest og Tillid, og da vil sikkert eders Løn vorde stor«.

Hørning, d. 2den Maj 1851.

Venskabeligst

Frideriksen.

Fra 1850'erne og 1860'erne.

De første Aar i Gram.

Den lille Gaard »Nyholm« paa Gram Mark, som Far og Mor flyttede ind i efter deres Bryllup den 2. Maj 1851, var meget forfalden baade inde og ude. Der blev jo gjort lidt i Stand, og nøjsomme som de var, befandt de sig helt godt og tog fat paa Arbejdet med frisk Mod. Der skulde ogsaa slides og spares for at faa det til at gaa, saa de kunde udrede det store Ophold og endda faa lidt til overs for sig selv.

I en Kladde til en Lykønskningsskrivelse, som Far sendte sine Forældre i Anledning af Farbror Rasmus's Bryllup 18. Oktober 1851, skriver han, at det vist ikke har været stor Glæde ved at besøge dem i den gamle, forfaldne Bygning, men han haaber med Guds Hjælp, at de nok siden skal nyde Glæde ved at komme til dem, saavel som til de andre Søkende.

I Handelen var medfulgt 2 Hopper, 3 Køer, noget Foder og Sædekorn samt nogle ret simple Redskaber, saa der var jo lidt at begynde med.

Kornavlén var 1851*): 7 Traver Rug, 14½ Traver Byg og 27 Traver Havre. Den voksede jævnt i de følgende Aar til den 1858 naaede 13 Traver Rug, 2½ Traver Hvede, 43 Traver Byg og 34 Traver Havre. Denne stærke Tilvækst var vel nok en Følge af Mergling og bedre Bearbejdning af Marken. 1862 var der 16¼ Traver Rug, 2½ Traver Hvede, 41 Traver Byg og 41 Traver Havre. 1865 var det daarligste Aar siden 1851 (maaske en Eftervirkning af Krigen) med 10 Traver Rug, 1½ Traver Hvede, 21 Traver Byg og 22 Traver Havre. Det tørre Aar 1868 fik vi indhøstet 10. August, det gav kun 14 Traver Rug, 1½ Traver Hvede, 22 Traver Byg og 25 Traver Havre. Græsset var det Aar saa smaat, at vi maatte tøjre en Del af Engen foruden noget Havre, og saa fik Dyrene endda kun Sulteføde. 1876 var sløjt og 1882 ikke meget bedre. Den dejlige Eng udenfor Gaarden var en stor Støtte baade til Vinterfoder og Eftergræsning om Sommeren, og det var jo kun undtagelsesvis, den blev tøjret før Slætten.

*) Far havde hvert Aar lige fra først til sidst opskrevet, hvad der avledes hvert Aar.

»Nyholm« paa Gram Mark, Thøger Jensens Fødehjem.

Mergling og Grundforbedring.

I 1850'erne mergedes Marken første Gang og i Slutningen af 60'erne anden Gang. Mergelen var »Blaamergel«, den hentedes op af de dybe »Grave« øst for Gaarden. Kalkindholdet var vist ikke overvældende, men den kunde dog »koge« ret livligt, naar der for at prøve den, blev hældt Skedevand paa en Klat. Det var vist i Sommeren 1869 under Mergelkørslen, at det skete en Nat, at Graven skred fuldstændig sammen. Det var maaske Natten efter, at vi var bleven færdige; Dagen før havde der i hvert Fald været arbejdet i Graven. Var Sammenstyrtningen sket under Arbejdet, kunde der jo være sket en stor Ulykke. Det var vist Laurs Sørensen, der læssede Mergel. Dybt inde i Mergelen fandt Far (i første Omgang) en stor Rensdyrtak og to—tre spidst tilslebne ca. $\frac{1}{2}$ Alen lange tynde Benstænger (sandsynligvis de Pile eller Spyd, hvormed Rensdyret i sin Tid er dræbt). Far forærede siden begge Dele til Aarhus Museum og afleverede dem til Ed. Erslev i Latinskolen.

Ejendommen grundforbedredes efterhaanden. De mange Kær blev udgrøftede og til Dels opfyldt og de lave, sure Steder blev drænede. Sten blev opbrudte og de største af dem blev skudt. Det var gamle Morbror Ras Piensen i Stilling, der var Mester for det. Det var morsomt for vi Drengene at se, hvor hurtigt Morbror og Far kunde løbe bort for at søge Dækning, naar de havde tændt Luntten. — I »Gedens Mose«, yderst mod Vest i Marken, blev der lavet Tørv, hvoraf nogle i Begyndelsen solgtes for at skaffe lidt Penge til Udgifterne. Senere, da »Gedens Mose« var tømt, lavedes Tørv i »Gravene« øst for Gaarden, skønt de knap var saa gode. Paa Bunden af de sidste Tørvegrave fandtes en Del Kalkmergel, der blev kørt paa Marken. For at faa Tørvene og Mergelen op maatte det meste af Vandet fjernes. Dette skete ved Hjælp af en »Klappmøl« — et Træ-Paternosterbaand, der ved Hjælp af et dobbelt Haandsving blev trukket op ad en skraatstillet Fjælerende. Den var streng

at trække, men den gav ogsaa meget Vand, og samtidig kom en Mængde Karudser frem, saa vi kunde faa stegt Fisk til Mellemmand. I Graven fandtes ogsaa en Del Salamandre, som blev kaldt Vandfirben. De kunde være fra 3—4 Tommer til over et Kvarter lange og fingertykke.

Dyr i Mark og Gaard.

I den første halve Snes Aar holdtes 2 Heste. Far lod sig saa leje til noget Fragtkørsel, bl. a. kørte han i flere Aar Raajern fra Aarhus til Støberiet i Skaarup. Men ogsaa Ture med Folk paatog han sig. Jeg mindes saaledes, at han har fortalt om en Tur paa flere Dage til Holstebro, og en anden med »Paask Rask« til Ommestrup. — Siden havde han kun en Hest. Det var i mange Aar den kendte lille Blis med »Glaasyw«. Han var en god og from lille Hest, han og Far kendte hinanden ud og ind, og Blis kendte næsten hele Familien. Naar vi kørte ud og kom til en Vej, der førte ind til nogen af dem, vilde Blis derind og saaledes ogsaa ved næste Vej. Han kunde undertiden grine fælt og lade som han vilde bide, men jeg tror ikke, han mente noget med det, i alt Fald har jeg aldrig hørt, at han bed nogen for Alvor. — Vi havde gerne 3—4 Køer, en Kvie eller en Kalv, 5—6 Faar med Lam og en Gris (i de senere Aar dog ogsaa en eller to til Salg), 10—20 Høns med en smuk rød Hane med dobbelt Kam, en Hund, som enten hed Perle eller Fidele og en Kat. Mus havde vi naturligvis ogsaa, men Rotter mindes jeg ikke fra min Barndom. Før jeg kan huske, havde de et Storkepar paa den østre Staldgavl (Nødsgavl), men efter et stort Slagsmaal en Foraarsnat forsvandt de og kom ikke mere tilbage til Reden. Derimod var de jævnlig Gæster i Engen og Mosen. Ved »Gedens Mose« rugede en Del Viber; Musvaager og Glenter saas tit sejlene i Luften, og graa Krager og Ravne var der mange af, men endnu flere Graaspurve og Stære. De sidste holdt Foraar og Efteraar vældig Koncert i det store Asketræ ved Staldens (Nødshusets) vestre Gavl.

Nyt Stuehus m. m.

1860 byggedes det ny Stuehus mod Syd. Det blev godt og solidt bygget, og adskillige af Familien syntes, det var for flot. Murermestre var Faders Fætre fra Høver, Niels og Jens Knudsen, Tømrer og Snedker var Jakob Bundgaards Svigersøn Morten Jensen fra Ringkloster. Huset kostede 422 Rdlr. 4 Mark 20 Skilling, som Fars nøjagtige Regnskab udviser. Dertil kommer Maling og Fugning, der først blev udført nogle Aar efter, Kost til alle Arbejderne, samt Kørsel og alt Faders eget Arbejde. Han lagde f. Eks. selv hele Grunden af store Kampesten, der til Dels blev hentet langt borte, og han lavede alle Raastene til Skillerum. Huset, der endnu 1932 er uforandret udvendig med Undtagelse af, at det har faaet Tegltag, er 7 Fag, ca. 20 Alen langt, 12 Alen vidt, solid Grundmur (ikke Hulmur) med spidse Gavle og ret højt Tagværk, 2 Skorstene og en ret rummelig Kælder mod Sydøst. Nogle Aar efter lod Fader paa nogle store Sten over Døren male følgende Indskrift, som han selv havde tegnet:

Opført	1860	Jens Jensen
Aar	af	A. M. Thøgersen

Have blev anlagt mod Syd og Vest. Et Aar eller to efter blev den ny Vej anlagt. Den gik ud af det østre Gab over Engen med to Stenkister over Grøfterne, forbi Mergelgravene og op langs Diget til Aneberggaard. Den gamle Vej gik fra Aneberggaard nord om Mergelgravene og Gaarden med den gamle Have og ind ad vestre Gab. — Samtidig med Stuehuset blev der bygget et

Par Fag til hvert af Sidehusene. Det østre benyttedes til Vognport for den »ny Vogn« og var til Dels opført af Tømmer, der bar tydelige Mærker af Branden paa Aneberggaard nogle Dage efter at Far var flyttet til Nyholm. Den vestre var lukket af en stor Port ud mod Gaarden og havde Logulv, saa den kunde bruges baade som Tærskelade og som Vognport. Om Høsten blev den fyldt med Byg. Det gamle Stuehus blev omdannet til »Nøds«, Hestestald, Hakkelsehus og Havregulv i den vestre Ende. Senere, da Jens Kaae kom til os, blev der indrettet »Herberg« mellem Heste- og Kostalden. Det var vist i 1865, der blev lavet om i Stuehuset paa Grund af, at Sovekammeret var meget fugtigt og Køkkenet var u hensigtsmæssigt indrettet. I Halvfjerdserne blev det lille Sovekammer i Østenden indrettet.

Føde og Klæder.

Saa længe jeg kan huske, var vi i Regelen 7—8 daglige Mennesker. Til Føde brugte vi som Regel 1 Skp. Rug om Ugen til Rugbrød foruden lidt Sigtebrød (3—4 Smaakager hver tredie Uge). Der blev bagt ca. 3 Skpr. Rug hver 3. Uge og brygget et Anker Øl lige saa tit. Moder lagde Dejgen i Dejgtruget, som blev stillet i Stuen, om Aftenen, æltede den Morgenen efter, naar den var »løwtet«, og slog Brødene op før de skulde i Ovnen. Fader varmede Ovnen med »Baagwejc« — en enkelt Gang med Torn. — Naar den var raget og visket, satte Mor Brødene ind med »Skydselen«, mens Far bar dem til hende. Undertiden fik vi hver en »Buus« eller en »Wakand«, og i Efteraarstiden indeholdt den gerne et Æble. Der kunde ogsaa en Gang imellem vanke en fælles »Æblebuus«. Byggryn og Bygmel fik vi malet af eget Korn. Kartoffler kneb det undertiden med at faa til at slaa til. Far kørte gerne tidlig om Foraaet til Aarhus og købte et Par Tønder Samsø-Kartofler, hvoraf en Del blev brugt til Læggekartofler. Mælk, Smør og Ost maatte de 3—4 Køer give os. Om Vinteren, naar Køerne var »sene«, kneb det med disse Produkter. Saa fik vi af og til noget Mælk hos Baastrups eller hos Farbror Ditlevs. Om Efteraaet slagtedes et Faar og somme Tider ogsaa et Lam og henimod Jul en Gris til 10—12 Lispund. Meget sjældent blev der købt Kød hos Slagteren; en Gang imellem, naar en Ko kælvede, slagtedes en Kalv, saa byttede vi Kalvefjerding med nogle Naboer, og selv fik vi Kalvesuppe, ogsaa naar vi fik Kalvefjerding fra andre, det var jo Fest. En enkelt Gang slagtedes en Høne, get gav ligeledes Suppe. Ellers var den daglige Kost: Øllebrød uden Sukker, men af hjemmebrygget Øl og med lidt Fløde paa, om Morgenen, Grød, Vælling eller Kaal om Middagen, Mælkegrød om Aftenen og fra »Kjørmes« (2. Februar) Eftermiddagsmellemmad. Den kunde en enkelt Gang imellem bestaa af Pandekager eller Ægflæsk til stor Glæde for os alle, men i Almindelighed var det en Rugbrødmellemmad med Fedt og Knapost, den smagte ogsaa godt. Naar Køerne kælvede og kom paa Græs, kom der atter Smør paa Brødet. Mor kunde saa sige: »I har saa længe maattet nøjes med tyndsmurt Fedtebrød, nu skal I have lidt tykkere Smør paa«. Men naturligvis skulde der alligevel spares; der skulde jo sælges noget Smør for at skaffe Penge til Udgifterne. Moder delte altid Kød og Flæsk ud, naar saadant var paa Bordet, og da vi var mange, var det ikke store Portioner til hver, men det var sund og god Mad, og vi trivedes godt af den. Det var tit smaat og tarveligt, men vi fik altid nok. — Vi var for det meste to eller tre, der skulde i Skole, og vi skulde have Mellemmader med i den blaa »Melmadskasse«. Tit kneb det for Mor at skaffe det fornødne Paalæg, og en enkelt Gang maatte vi store Drengene løbe hjem om Middagen i Stedet for at have Mellemmad med. Dog

skete det ogsaa tit, at vi havde mere end vi selv kunde spise, saa vi kunde give lidt til andre, der havde for lidt med, f. Eks. Knud af Ras Kaae's.

Klæderne var af hjemmegjort Tøj. Mor kartede og spandt Ulden af de 4—5 Faar, vi havde, ja, vi Børn hjalp til at karte, og Bedstemødrene spandt og bandt en Del for os. Bedstemoder i Dørup holdt f. Eks. altid Far vedlige med lange hvide Strømper og baade ham og alle vi Drengene med hvide Vanter. Der dyrkedes hvert Aar et Stykke Hør, og Udbyttet deraf blev ogsaa spundet i Løbet af Vinteren. Saa blev der vævet Vadmel, Hvergarn og Lærred. Mor syede selv Tøjet til Pigerne og Drengene til vi blev 12—13 Aar. En Gang imellem havde vi Mandfolkeskrædder for at sy Tøj til Far og de store Drengene og Skrædderpiger til Mor og de store Piger. I lang Tid fik vi vævet hos Ras Kaae paa Gram Mark (lidt af Familien) og siden i Mjesing; men jeg husker, at vi engang skulde have noget vævet hos »Mads Spelman« ved Landevejen paa Gram Mark. Han kunde imidlertid ikke komme afsted med det. En Dag kom han over til os, og da vi alle efter Sædvane bød ham Velkommen, sagde han: »Ja, a æ elles it walkommen, faa a komme faa aa sej, te a ka it wøv de Tøw!« Hvordan det saa gik, husker jeg ikke.

Det er næsten ikke til at begribe, hvorledes Mor kurde faa alt det lavet, tilmed da hun tit maatte lave noget for Edel Baastrup. Og alt blev lavet pænt og godt. Jeg husker et Par fine Silkehalsbaand med lange Fryndser til Søstrene Hanne og Karen, engang de skulde være rigtig fine. Meget var der at stoppe og lappe om vi Drengene. Da vi kom ud at tjene, kom vi jo hjem om Søndagen med Tøj, der skulde gøres i Stand, og foruden at beværte os, maatte Moder jo ogsaa have det færdig, inden vi skulde af Sted samme Dag.

Dagligt Liv i Hjemmet.

Vi havde det hyggeligt og rart i Hjemmet. Om Sommeren hjalp vi jo med at passe Køerne og andet i Marken, og naar Vandet begyndte at løbe i Grøften udenfor Gaarden, kunde vi aldrig blive trætte af at lave Dæmninger og Vandfald m. m., og Fader lærte os at lave Vandmøller, der blev stillet op derude. Om Sommeren fangede vi ogsaa Karudser i Gravene. Alt saadant gav jo tit vaade Fødder, og det holdt Moder ikke meget af. Vinteraftenerne var vel nok de hyggeligste. Far lavede Skeer og Mor syede og spandt, men samtidig fortalte de Historier eller lærte os Salmever. Fadervor og Aftenbøn lærte de os saa tidligt, at ingen af os kan huske, naar det skete. Nogle af de første Salmever var: Nu lukker sig mit Øje, Begge mine Øjne blive saa smaa, Bevar, o Gud, i Nat, Et Barn er født i Bethlehem, Glade Jul o. fl. Stundom læste Fader ogsaa Historier for os især ved Juletid, naar »Flinks Almanak« var kommen til Huse. Den Gang var det jo ikke saa let at skaffe Læsning som nu. Vi holdt ingen Aviser eller Blade. Det forekommer mig dog, at Far ogsaa har læst »Jeppe paa Bjerget« for os, maaske den var laant i Læseforeningen. — Før vi begyndte at gaa i Skole, skulde vi jo lære at læse og skrive, det hørte jo til den Gang. Vi lærte Læsekunsten efter »Fuldstændigt Aftryk af den indbyrdes Undervisnings Tabeller«. Den var gruelig tør og kedelig: A—b—ab, b—a—ba, o. s. v. Ikke saa meget Billede som en galende Hane paa Titelbladet. Men vi lærte den grundigt, og jeg mindes ikke, at det voldte saa overdrevent Besvær, skønt det jo ikke altid var lige morsomt, der var den gang noget, der hed »Skal«. Naar vi saa kom i Skole, var vi taknemmelige for, at vi allerede var kommen saa vidt.

Far var tidlig paa Færde om Morgen. Om Sommeren var han gerne oppe med Solen og begyndte paa Arbejdet. Om Vinteren kom han ogsaa tid-

lig op og skar Hakkelse til Hest og Køer i Mørke. Han vidste jo bestemt, hvorledes »Hakkelsekisten« skulde behandles, saa han aldrig skar sig i Haanden. Lygte brugte han saa godt som aldrig undtagen ved særegne Lejligheder, f. Eks. naar en Ko kælvde. Om Aftenen vilde han ogsaa gerne tidlig i Seng baade Sommer og Vinter. Vi Børn blev jo ogsaa vænnet til at komme tidlig op, hvad jo ikke altid var saa behageligt, ligesom det tit kneb med at komme i Seng om Aftenen, navnlig om Sommeren.

Faders specielle Virksomhed.

Fader var en af sin Tids mest oplyste Mænd. Dels havde han gode Skolekundskaber, og han havde senere ved Læsning og Samtaler udvidet dem, ligesom han ogsaa ad Erfaringens Vej dygtiggjorde sig. Derfor kunde han føre fornuftig Samtale baade med sine Ligemænd og med dem, der stod over ham. Hans Hukommelse var glimrende, og han kunde ikke fordrage, at andre var glemsomme. Naar jeg undertiden havde glemt noget, jeg havde Bud om, kunde han sige som saa: »Hvad skal det blive til med din Læsning, naar du ikke engang kan huske saadan en Smule«. Han kunde derfor fortælle interessant om, hvad han havde oplevet, og det var meget. Det gjaldt jo især hans Deltagelse i Krigen 1849—50. Naar han og vor Nabo, Jakob Baastrup, der ogsaa havde været med, kom til at tale om Krigen — og der behøvedes ikke megen Anledning, den var jo deres store Oplevelse — kunde de blive ved i timevis og opfriske Minderne. Saa hed det: »Husker du?« — Var du med der?« o. s. v. Vi Børn kunde aldrig blive træt af at høre paa dem, skønt de samme Historier naturligvis blev fortalt mange Gange. Ved Familiesammenkomster og blandt Naboer var det ogsaa tit Far, der ledede Samtalerne. Af offentlige Bestillinger havde han ikke andre end mangeaarig Ligsynsmand! »Du er Formand for de Døde!« blev der skæmtevis sagt til ham. Naar han var paa Ligsyn, havde han Pibe med, ellers røg han ikke. Naar Far aldrig blev valgt til andre Bestillinger, hang det maaske nok noget sammen med, at han sagde sin Mening rent ud og derved stødte mange. — Vejen fra Gram ned til vi Udflyttere var i ussel Stand, og Far stred tappert for at faa den forbedret, saa han vist somme Tider satte sin gode Ven Jakob Baastrup i Forlegenhed.

Al Oplysning og Fremskridt var Far en Ven af. Han var med til at oprette en Læseforening for Gram og Stilling, og han glædede sig over, at det endelig lykkedes at faa oprettet en Skole i Gram 1867. Det var jo i den Tid, Højskolerne voksede op, og paa Egnen var der stærk Stemning for at faa oprettet en Højskole. Men mærkværdig nok blev der Enighed om, at den skulde være i Gram, da denne By ellers ikke var i stor Anseelse. Maaske var Grunden den, at man ansaa den daværende Lærer Christiansen for egnet til at være Forstander, hvad han da ogsaa blev. Fader var meget ivrig for at faa Højskolen i Gang, og han var naturligvis Aktionær. Søster Hanne var Elev paa Skolen en Sommer og Maren fra Haarby var ogsaa Elev samme Sommer og boede hos os. Jeg mindes, at jeg var med Far til Foredrag paa Højskolen nogle Gange, ligesom jeg ogsaa mindes, at vi Drengene i Almueskolen udkæmpede drabelige Sneboldeslag med Eleverne. Desværre gik Skolen jo kun et Par Aar, hvorfor ved jeg ikke.

Da der agiteredes for at faa en Holdeplads i Stilling, var Far ogsaa straks med. At Tanken var rigtig, har Tiden vist, idet det simple Træskur snart blev afløst af et ordentlig grundmuret Hus og nu i de seneste Tider af en moderne Stationsbygning, og der er megen Trafik.

Naar Far skulde til Aarhus, vilde han gerne have en af os Drengene med, og en bedre Vejleder kunde vi ikke faa. Vi saa Domkirken baade udvendig og indvendig, vi vandrede op ad den — som vi syntes — uendelig lange Vindeltrappe op til de store Klokker i Taarnet, ja vi kigede endog ind over Hvalvningerne, som deroppe fra lignede store Bikuber. Ogsaa nogle Begravelser nede i Kirken fik vi at se, bl. a. Drakenbergs (det var før Kirkens første Restaurering). Havnen var vi meget optaget af, og syntes baade den og Skibene var vældige, og endda var der dengang kun den »Indre Havn«. For første Gang saa vi et Jernbanetog. Banen til Skanderborg o. s. v. blev jo først aabnet 1868. Fra Viadukten i Frederiksalles kunde vi se Toget og de mange Skinnespor og undredes over, at disse Vogne kunde køre uden Hesteforspand. Engang havde Far det omtalte Rensdyrgevir med til Aarhus, det vilde han forære Ed. Erslev til Museet. Vi gik ind i Latinskolen og spurgte ude paa Gangen efter Adjunkten. De nysgerrige Disciple trængte sig om os og spurgte ivrigt Far, hvad han havde i Sækken; men saa kom Erslev, og han var Far meget taknemmelig for Takkerne. Jeg har mange Gange spejdet efter Geviret i Aarhus Museum, men det har ikke været mig muligt at genkende det.

Jul og andre Højtider.

Julen var den største Højtid. Allerede Forberedelserne var en Begivenhed af Rang, og lige fra November begyndte vi at tælle Dagene. Grisens Slagtning, Bagning, Brygning og Rengøring var altsammen Forberedelser til Julen. Ja egentlig kan man godt regne, at Forberedelserne begyndte i Oktober, da der blev slagtet et Faar og undertiden ogsaa et Lam. Saa lavedes der Rullepølser, der tilligemed »Faarelaar« i kogt Tilstand blev sat hele paa Bordet ved »Ywlebesøget« og andre højtidelige Lejligheder. — Omkring 1. December blev Grisen slagtet. Af den lavedes bl. a. Medisterpølser. Fader hakkede Kødet til dem med en Økse paa et stort Hakkebrædt. Pølserne og »Rebelsbin'en« spistes mest i Juletiden bl. a. ved »Ywelbesøget«. Efter Faare- og Grisenslagting fik vi Sortepølser (varmet med Fedtegrever i Panden) bagefter Øllebrødet om Morgen. Det var Festmaaltid. — Det var den tykke Smed Kjeld i Gram, der slagtede Grisen. Han kom tidlig om Morgen, og saa havde Mor allerede Grubekedlen fuld af kogende Vand til at skolde Grisen i. De af Børnene, der ikke var bange for at køre Grisen skrige (deriblandt jeg), overværede med stor Interesse Eksekutionen.

Af de omtrent hver tredje Uge regelmæssigt tilbagevendende Bagninger var Julebagningen den festligste. Saa bagtes der mest Sigtebrød og lidt Hvedebrød samt Søsterkage og Smaakager, hvoriblandt »Snitter«. Om Julen maatte vi jo spise mest Sigtebrød. Det allerbedste for vi Børn var, at vi fik Lov til at lave Pebernødder. Hver fik gerne sit eget Stykke Dej; saa rullede og skar vi, saa Dejgen fik et noget mørkt Udseende, men Pebernødderne smagte saamænd lige godt. Næste Morgen var det dejligt at faa Lov til at krybe ind i den endnu varme Ovn og faa Pebernødderne ud. — Omtrent ved samme Tid blev der jo ogsaa brygget »Juleøl«, der var noget bedre end sædvanligt. Øllebrødet i Julen var altsaa ogsaa bedre, men det var ikke altid, at der maatte bruges af »den gue Tøn«, saa fik det for hurtigt Ende. Alligevel var vi alle saa glade til den Morgenret, at vi næsten ikke var rigtig Mennesker, før vi havde faaet vor »Øllebrøddow«. — Til sidst kom Rengøring, og den var jo ikke den morsomste. — Alt dette var jo ekstra Arbejde for Mor, og den Smule, vi Børn kunde udrette, hjalp ikke stort. Det kneb ogsaa tit med at blive færdig i rette Tid, og Far gik af og til og nynnede Ordsproget: »Om

O'eret æ olle saa long, saa æ Ywelowten lig trong!«. Men færdig blev vi, og naar Far havde fodret Kreaturerne med en ekstra Portion, og vi alle var ble ven »hejet«, kunde vi sætte os til Bords. Mor havde dækket med hvid Dug, og snart efter kom hun med Sødsuppen, og Far læste til Bords. Den Aften var der ikke afsat Portioner til os, men vi holdt Maade, selv om Rosiner og Svedsker var aldrig saa fristende, for vi vidste, at bagefter kom »Rebelsbin aa Pøls«, og det skulde der ogsaa være Plads til. Naar vi saa var stopmæt, læste Far fra Bords. Julegaver kendte vi ikke og langt mindre Juletræ, men vi var lige lykkelige derfor. Saa læste Far Juleevangeliet og vi »sang« Jule-salmer. Sang er vel egentlig et misvisende Udtryk, for desværre kunde ingen af os synge ordentligt, men vi gjorde det, saa godt vi kunde. Naar det var forbi, kom Kortene frem. Far fik hvert Aar foræret et nyt Spil til Jul af Købmanden, og vi Børn maatte saa bruge det gamle. Spillet var gerne »Skidtmas« eller lignende om Pebernødder. Nogle kunde sidde i Uheld, saa Dyngen svandt betænkeligt, men saa kom Godgørenheden og bødede derpaa. Til Slut fik vi Kaffe og Kage, og naar Far havde læst Aftenbønnen, var vi tjenlig til at komme i Seng. Julemorgen fik vi kogt Juleøl og Sigtemelmad i Stedet for det sædvanlige Øllebrød. Far gik i Kirke, kun sjælden kunde Mor komme med, men somme Tider en stor Dreng. Fader havde Offerpenge til Præst, Kateket og Degn indsvøbt i de forskelligt farvede Offersedler. — I Juletiden levede vi højt ved kogt Flæsk og Sigtebrød m. m. I min Drengetid var der ogsaa »Ywelbesøg« paa Omgang ved Naboerne og et Par af vi Børn var gerne med, men da Forpagterens kom med mange forslugne Børn, gik det af Brug.

Nytaarsaften var ikke saa højtidelig. Vi fik ganske vist ekstra Aftensmad, men Hovedinteressen samlede sig om Løjerne. I Regelen var vi allerede tidlig paa Aftenen hos Hans Stærks og »slog Potter paa Dørene«, og deres Dreng gjorde Gengæld hos os. Naar vi saa blev »fangede« fulgte vi med ind og spillede Kort om Pebernødder. Det skete ogsaa, at en enkelt havde en »Guffepot«. Den bestod af et Blæreskind, der var bundet stramt over en Daase, og i hvis Midte var fastgjort en Pennefjer. Ved at gnide denne med Fingrene frembragtes en underlig brummende Lyd, der forstærkedes af Daasen. — Nytaarsdag skød vi Drengene Nytaar ind med Knaldhætter og tog »Nøjoesgaw«, det var gerne Pebernødder, og naar det gik højt Æbler. Vi kunde somme Tider have en ordentlig Bunke med hjem. — Helligtrekongersaften højtideligholdtes med god Aftensmad og Helligtrekongerslys. Dette trearmede Lys var støbt om Efteraaret ved den sædvanlige Lysestøbning og meget omhyggelig gemt til denne Aften.

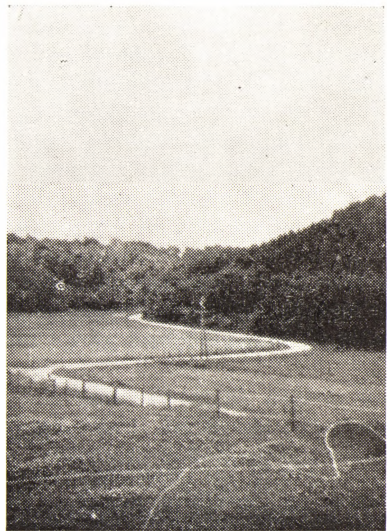
I Fastelavn slog vi Katten af Tønden. Da vi blev lidt større, lavede Far Kølle til os, og vi var med til at gaa rundt og synge Fastelavnsviserne og bede om en Gave til vort Gilde. Fader hentede os gerne fra Gildet hen paa Natten. Ved den Lejlighed havde vi jo Huer og Trøjer pyntet med Flitterpapir. Da Mor og Karen i 1870 sad og pyntede paa vort Fastelavnsudstyr, og Far og vi Børn allerede var i Seng, styrtede Skorstenen med et vældigt Brag ned paa Loftet. Mor og Karen skreg højt, og Far kom op af Sengen i en Fart. Men da han med tændt Lygte kom op paa Loftet, viste det sig, at der ikke var Fare for mere Nedstyrtning. Det var jo alligevel en slem Forskrækkelse, navnlig for Mor og Karen, der ikke saa snart forvandt den. Næste Dag kom jeg til Fastelavns-gilde, mens de hjemme flyttede Kakkellovnen ind i Overstuen, hvor vi saa boede, til Skorstenen blev muret op igen om Sommeren.

Thøger Jensen.

Fra Slægtens Hjemstavn.

Adslev Kirke.
Foto Sommeren 1932.

Jexen Dale.
Vejen fra Adslev til Neder Jexen.

Jens Jensen Jelsbak.

Af stud. theol. *Jens Jelsbak.*

Bedstefar var en ivrig Andelsmand. Han var i det smaa en af de mange, der var med til at bygge Danmark op efter den sidste, ulykkelige Krig i 1864. Den Krig han selv havde deltaget i. — Han fik med mange offentlige Hverv at gøre, og hans Navn blev kendt ret vidt om. Men det, der særlig vil bevare hans Navn, det der med Rette kan kaldes h a n s L i v s v æ r k — det er Brugsforeningen i Skaade. Han viede alle sine bedste Kræfter til dens Tjeneste, han var altid parat, naar der blev kaldt paa ham der. Derfor gør det ogsaa Slægten godt at se, at hans Navn holdes i Ære der, at man føler, hvad man skylder ham. I 1922 holdt Brugsforeningen 50-Aars Jubilæum. Der blev udgivet et lille Festskrift, hvoraf følgende skal citeres:

Det var ikke Meningen, at nogen af Bestyrelsen eller dens Formænd skulde nævnes saadan særligt, men en af disse synes man dog bør nævnes, og det er J e n s J e n s e n J e l s b a k. Første Gang man træffer hans Navn i Brugsforeningens Forhandlingsbog er i Aaret 1878, hvor han da indvalgtes første Gang i Bestyrelsen, og hvor Jens Jensen Jelsbak med enkelte større eller mindre Afbrydelser var Medlem af Bestyrelsen og jævnligt Formand for Brugsforeningen. 1916 fratraadte Jelsbak paa Grund af Sygdom Formandspladsen, og i Maj 1919 afgik han ved Døden. Jens Jensen Jelsbak har saaledes i 38 Aar med Afbrydelser været i Brugsforeningens Tjeneste. Ved hans Afgang i 1916 overrakte der ham en Gave af Brugsforeningen, som en Paaskønnelse for hans dygtige Arbejde i Brugsforeningen. Det som man særligt lægger Mærke til hos ham er, at han altid var til rede for Brugsforeningen,

naar den havde Brug for ham, altid var han rede til at hjælpe, altid uegennyttigt og altid rede til at udføre det ham betroede Arbejde, derfor vil vi ogsaa holde Mindet om Jens Jensen Jelsbak højt i Ære. — Ja, disse Ord om at han var altid rede — altid uegennyttig — kunde sættes som en Overskrift over hele Bedstefars offentlige Virksomhed. Nu 8. December 1932 holdt Skaade Brugsforening 60-Aars Jubilæum — og ogsaa der mindedes Bedstefars Virke. — Hans Billede var i Brugsforeningsbladet og i Uddelerbladet — og i en af de til Lejligheden digtede Sange hedder det om »Brugsen«, at den »væsentlig er Jens Jensen Jelsbaks Værk«.

Naar Bedstefar saadan kunde faa Lejlighed til at passe sine offentlige Hverv — saa maa Bedstemor ogsaa mindes — det var jo, fordi hun kunde være derhjemme, at det kunde lade sig gøre. Trods Travlhed derhjemme og ude — trods økonomiske Trængsler — skabte de to et godt Hjem for de mange Børn. Vist et sjældent godt Hjem endda — med en inderlig Tilknytning til Valgmenighedslivet i Bering og Friskole- og Højskolelivet i Testrup.

Fra 1870'erne.

For 57 Aar siden tjente jeg som Karl hos min Morbroder i Bering. Gaarden havde en Besætning paa 2—3 Heste og en halv Snes Køer. Jeg passede Marken om Sommeren og var tillige Haandlanger ved Opførelsen af et nyt Stuehus. Der er ikke mange Sten i dette, som jeg ikke har haft i Hænderne, og det gik rask, saa jeg sled Huller paa Fingrene og Sveden haglede af mig.

I Aarsløn fik jeg 150 Kr., og der var ikke mange, der fik mere den Gang. Saa havde jeg rigtignok Adgang til lidt ekstra Fortjeneste ved at rydde Sten op i Brakmarken. De største, som jeg ikke kunde magte af flytte, skulde sænkes dybere ned, men de øvrige hævdede jeg ved Hjælp af Løftestænger, saa de kunde køres sammen paa Stenslæde. Det var ogsaa haardt Slid og tilmed Søndagsarbejde, men jeg havde gode Kræfter den Gang i 20-Aars Alderen, og jeg fik en Daler for hver Sten, det var jo altid et Tillæg til Lønnen.

Ak ja, nu er Forholdene i høj Grad forandret. Lønnen er 3—4 Gange saa stor, Sliddet meget mindre takket være Maskinerne, men Tilfredsheden er ikke større, og Lønnen slaar vel knapt saa godt til.

J. J.

Fra en af de ældre.

Paa Opfordring skal jeg herved forsøge at skrive lidt til Slægtsbogens Aarskrift. Det er nu ikke saa lige til, som det kunde synes, hvad skal det handle om? Tiderne er vanskelige og Folk vel ogsaa nu om Dage.

Nu af de ældre, vel nærmest af de ældste, kunde jeg godt fortælle en hel Del af alt det som de gamle talte om i min tidligste Ungdom, om hvordan de foregaaende Slægtled stred sig frem gennem Tilværelsen, ved med ringe Redskaber og smaa Midler at bryde Lyngen, mergle, dræne og opføre bedre Bygninger og forøge de ofte meget smaa og daarlige Besætninger. Men derom kan der læses i Slægtsbogen.

Jeg synes, det er helt morsomt at studere de i denne forekommende Arveskifter og Ejendomsoverdragelser: tænk rigtig over, hvilke ringe Værdier, der fremkom i en almindelig Bondegaard saavel af Indbo som Udbo, og saa var Slægten jo endda ret velstillet efter Tidens Forhold. Jeg har kendt de

fleste af de gamle Slægtsgaarde, og har set mange af dem delvis ombygget to Gange. Den rigtige Slægtsgaard i Adslev var vel en af de sidste, og blev helt ført over i Nutids-Stil, men dog med et smukt Murstykke med Bindingsværk fra den gamle Gaard.

Side om Side med en Tids og den i Tiden levende Befolknings økonomiske Liv, gaar der jo ogsaa et aandeligt Liv, og at Slægten ogsaa har været med i dette fremgaar jo helt klart af Bogens Oplysninger; foruden de større Ting som omtales, staar stadig anført: »Har været Elev paa Højskole den eller den«, ikke saa faa flere Gange.

I Tiden som nu svandt er jo mange gaaet over i andre Erhverv, bl. a. Lærere og Lærerinder, Konsulenter, Mejerister, og i Byerne særlig Haandværkere og Handlende af alle Slags. København har jo ogsaa taget et stort Kontingent, saa stort, at de jo som bekendt har foranstaltet københavnsk Slægtsfest, til Forargelse for enkelte Jyder, men det skal vi ikke opholde os ved; kan der blive blæst til Samling for alle i By og paa Land, saa kommer de nok.

Værst i Klemme er vel de, som blev ved Landbruget; til dem er det jeg siger: se hvad der var i Gaarden, og hvilken Værdi det havde i Forhold til nu. I som nu er med i Kampen, og I som venter paa at komme ind i den. hold bare Haabet om Opgangstider fast, de kommer en Gang, de maa komme. Men modarbejd Tvangsbestemmelser og Formynderskab, det bedste I kan. De Fordele som derved muligvis kan opnaas faas kun mod Tab af Selvstændighed, hvorved det opnaaede forringes. Min Søn, som er paa Fyn, skriver i et Brev fornylig, »at tale om Forbedringer og Fremskridt, er næsten Forbrydelse«, men dette skal slet ikke tages saa alvorligt, de gamle har alle Dage faaet Skyld for at holde de »Unge i Skak«, og saaledes gaar det ogsaa, naar de unge bliver de ældste. Send de unge ud saa vidt gørligt til Skoler, Møder, Foredrag og lignende, gør dem forstaaeligt, at det er nok saa nødvendigt i onde som i gode Tider. I gamle Dage kunde vi gaa Mile for at komme til Foredrag, det har de ogsaa godt af endnu, dersom de har kørt Cyklen ned og ikke vel kan faa en ny. Naturligvis kan jeg ogsaa cykle, men jeg kan da ogsaa gaa en Mil i Timen endnu.

Slægtsbogen har jeg haft og har megen Fornøjelse af. Og saa til sidst en Hilsen til »Slægten«, især til de faa, jeg kender, men ogsaa til dem, jeg kun kender efter Bogen. Lad os arbejde for Sammenhold og for den kommende Slægtsfest, jeg vilde gerne med endnu en Gang.

Haldum Skole, Januar 1933.

Jens Jørgen Pedersen.

Fra Bjertrup i 1870'rne.

Til Slægtsbogen: Side 242.

I: V. Brücher: »Mit Livs Vej«. 1925. Side 212, findes:

Juni 1876 . . . »Og saa kom jeg da for første Gang til Jylland, hørte en Jyde Per Rask¹⁾ tale et jysk, som jeg omtrent ikke forstod et Ord af, kom saa til Bering og blev indkvarteret i en Bondegård, hvis Ejer hed Karl Kallesen²⁾, Konen Margrethe.

1) Sikkert Per Rask fra Jexen. Slægtsbogen Side 228.

2) Carl Callesen og Margrethe fra Bjertrup. Slægtsbogen Side 242 (Nygifte).

Manden var yderst ordknap, men Konen meget livlig og ualmindelig tiltalende.

Næste Dag fandt saa Kirkeindvielsen³⁾ Sted, og jeg hørte for første Gang den frimodige, meget ejendommelige og smukke, ja, prægtige Skikkelse Tejlmann. Jeg hørte ham senere flere Gange. Han kunde sige noget som ligefrem virkede haarrejsende ved sin utrolige Naivitet, men han kunde samtidig tale saa aandfuldt, saa smeltende inderligt, at hint blev ganske opslugt i dette, og man kunde ikke lade være at se op til ham og holde af ham«. — »Jeg boede ialt en 3—4 Nætter hos Kallesens og jeg rejste bort med en lykkelig Følelse af, at jyske Bønder kunde være udmærkede«.

Senere hedder det i »Mit Livs Vej«, Side 219, fra en Ferierejse. — — »Jeg forsømte ikke at føre Borup⁴⁾ og Povlsen⁵⁾ ind til mine gamle Venner fra Pinsen, Kallesens. — — — Borup blev umaadelig betaget af denne nydelige, fine Bondekone, og hans Begejstring formelig skummede, da hun kom ind fra Haven og havde stukket en Blomst i sit Kjoleliv«. — — —

P. R. J. J.

Om Værdien af Slægtsminder og Slægtserfaringer.

Fru Anna Poulsen, der var gift med kgl. Skuespiller Emil Poulsen, skriver i Indledningen til sin Bog om Emil Poulsen („En Skuespillers Liv. Minder om et Samliv med Emil Poulsen“. København 1926) bl. a.:

Jeg har altid beklaget, at mine nærmeste Forfædre intet har gemt af Breve eller Optegnelser og intet nedskrevet af, hvad der var blevet fortalt dem, eller hvad de selv havde oplevet. Men nogen Undskyldning maa vel søges i, at Livet selv op i forrige Aarhundredes Midte var mere indviklet og besværligt end nu, man havde ikke alle de Hjælpemidler som nu til Dags, og »last not least«. Levealderen var kortere, Alderdommen med dens mange Svagheder kom tidligere end nu.

Af Erfaring ved jeg, at Ungdommen helst tænker fremad. Men Livet glider hurtigt, og bliver man ældre, strømmer Erindringerne fra Barndom og Ungdom ind over en, og med større og større Interesse dukker man ned i Tanken om forudgangne Slægter. Hvor beklager man ikke, at saa mange Breve og Beretninger, der kunde have skildret Forfædrenes Liv og Personlighed, er brændte eller bortkastede; thi de Enkeltheder, man har hørt eller læst om, viser hen til, at man er Blod af deres Blod, mange af vore Egen-skaber, Evner og Fejl var ogsaa deres.

En gammel Bondekone sagde engang til mig: »Ja, vi gamle dør med de Erfaringer, de unge skulde leve paa«. Hvilken storslaaet Udtalelse. Et Bevis paa danske Bønders klare Forstaaelse og Forstand.

³⁾ Bering Valgmenighedskirke (indviet 12. Juni 1876).

⁴⁾ Johan Borup. (Siden Højskoleforstander i København).

⁵⁾ Alfred Povlsen. (Siden Højskoleforstander i Ryslinge).

Slægts-Registret.

Dette første Tillæg til Slægtsbogens Register er udarbejdet paa Grundlag af de Oplysninger, der er indkommen efter det i November 1932 udsendte Cirkulære og Spørgeskema. Desværre lader det en Del tilbage at ønske i Fuldstændighed, idet en Del af Slægtens Medlemmer har undladt at indsende de ønskede Meddelelser. De Mangler, der saaledes klæber ved nærværende Tillæg, haaber vi, at Slægtens Medlemmer vil hjælpe os med at afbøde i et senere Tillæg.

Ægteskab og Fødsler.

I. Overgaard-Slægten.

- Side 35, A, 2, a1. **Holger Gammelgaard Hansen** og **Hustru Kirstine**, f. Lillelose.
Børn: II. **Svend Gammelgaard Hansen**, f. 11. November 1928, Aarhus, død 17. Februar 1930.
III. **Birgit Gammelgaard Hansen**, f. 13. Februar 1931 i Oustrupgaard.
- » 36, A, 2, a2. **Regner Gammelgaard Hansen**, Toustrup, gift 14. Maj 1927 med **Ingrid Holm-Jørgensen**, f. 10. November 1900, D. af Førstelærer **K. Jørgensen**, Ø. Tørslev, og **Hustru Klara Augusta**, f. Holm. I. H.-J. Elev paa Askov Højskole 1921—22.
Børn: I. **Jens Jørgen Hansen**, f. 19. Februar 1928.
II. **Tye Hansen**, f. 4. Maj 1931.
- » 39, C, 1, c5. **P. R. P. Overgaard** og **Hustru, Ellen Nora Kirstine Gerda**, f. Erentsen.
Barn: c6 **Gerda Elly Overgaard**, f. 9. Februar 1927.
- » 39, C, 1, b1. **Ella Overgaard**, gift 17. Maj 1928 med **Ekspedient, Kontorist Edvard Axel Nielsen**, F. D. B., Aarhus. S. af **Bødker Fr. Nielsen** og **Hustru, Anne**, af Mejlby pr. Aarhus.
Børn: I. **Birgit Overgaard Nielsen**, f. 2. August 1928.
II. **Lissi Overgaard Nielsen**, f. 7. Februar 1930.
- » 42, C, 5, b2. **Martinus Nielsen** og **Hustru, Frida Nielsen**.
Børn: b2. **Anna Katrine Nielsen**, f. 30. November 1928.
b3. **Juul Nielsen**, f. 10. Oktober 1932.
- » 42, C, 5, c. **Niels Peter Nielsen** og **Hustru, Johanne Andrea**.
Børn: c4. **Gudrun Jensine Katrine Nielsen**, f. 3. Juli 1925.
c5. **Henning Overgaard Nielsen**, f. 10. November 1930, død 4. Marts 1931.
c5. **Henning Overgaard Nielsen**, f. 14. Maj 1932.

- Side 44, C, 8, f. Mette Hansen, gift 3. August 1926 med Boelsmand Niels Peter Viggo Sørensen, f. 13. November 1900. S. af Niels Sørensen og Hustru Jensine Sørensen, Halling.
Børn: f1. Karen Marie Sørensen, f. 6. Marts 1928.
f2. Gerda Jensine Sørensen, f. 28. December 1930.
- » 44, C, 8, b. Petra Maria Hansen, gift 27. Maj 1932 med Boelsmand Søren Andreas Rasmussen, f. 5. September 1895, S. af Niels Rasmussen og Hustru, Hansine Rasmussen, af Holme.
- » 44, C, 8, c. Marie Hansen, gift 8. April 1927 med Statshusmand Jens Jensen Bøgeskov, f. 11. Oktober 1898, S. af Statshusmand Niels Bøgeskov og Hustru Ane Kjerstine, f. Nielsen, Her-skind Mark.
Børn: c1. Kristian Bøgeskov }
c2. Søren Bøgeskov } Tvillinger, f. 20. Marts 1929.
- » 44, C, 7, b. Tage Knudsen Overgaard, gift 9. November 1926 med Ella Møller Petersen, f. 12. August 1903, D. af Købmand A. Møller Petersen og Hustru Cecilie Møller Petersen, Aarhus.
- » 47, E, 1 c. Søren Sørensen og Hustru Elise Margrethe, f. Danielsen.
Barn: c2. Tage Rikardt Sørensen, f. 2. Oktober 1929.
- » 60, c IV. Svend Christian Andersen, gift 5. Februar 1933 med Mary Fulendorff Feldvoss, D. af Købmand Feldvoss og Hustru, Kongsvang. Bosat i Kongsvang.
- » 60, E 1, I. Snedker E. Dollerup og Hustru Magdalene, f. Andersen.
Børn: 1 b. Preben Dollerup, f. i Aarhus 2. August 1927.
- » 60, c 2. Thomasine Thomsen, Enke ^{24/9} 30, gift II med Slag-termaster Johan Møller Danielsen, Rønde, f. i Nyborg den 16. November 1874.
- » 61, I. Esther Thomsen gift 4. September 1928 i Vejlbj Kirke (ved Aarhus) med Repræsentant Henry Georg Brask, f. 5. December 1900 i Komdrup.
Børn: 1. Svend Erik Brask, f. 27. Oktober 1928.
2. Kirsten Brask, f. 12. August 1931.
- » 61, III. Hilmar Anton Peder Thomsen, gift 16. April 1931 med Hilma Augusta Rasmussen, f. 11. Oktober 1910 i Vejlbj, D. af Vognmand Christian Rasmussen og Hustru Christence, f. Hansen.
Børn: 1. Ruth Thomsen, f. 26. Marts 1931.
2. En Pige, f. 1. April 1933.

II Meldballe-Slægten.

- Side 70, A, 12, c3. Kaj Steen Blicher Pedersen, gift 7. August 1926 med Jenny Marie Sofie Jensen, f. 12. Marts 1905, D. af Vejmand J. Jensen og Hustru Maren, f. Sørensen, Aarhus.
- » 70, c 4. Lily Thora Miranda Petersen gift 27. Oktober 1929 med Elektriker Willy Frank Søgaard Rasmussen, f. i Køben-havn 1. Marts 1905, S. af Fiskehandler Christian Rasmussen og Hustru Anna.

- Side 71, 14 a, a 1. Else Kjølhede Pedersen, gift 14. Juni 1931 med Disponent Carl Vilh. Hansen, S. af Snedkermester Hansen og Hustru Annine af Roskilde.
- » 83, B, 2, a 3. Søren Hauberg og Hustru Elna Petrea, f. Nielsen.
Børn: I. Anders Hauberg, f. 2. Juni 1929.
II. Anna Margrethe Hauberg, f. 31. August 1930.
- » 83, B, 2, a 4. Kristen Hauberg, gift 9. Maj 1930 med Bertha Pedersen, f. 29. April 1906 i Vitved, D. af Rentier P. Pedersen og Hustru, Karoline Pedersen, Gjesinggaard, som K. Hauberg overtog 1. April 1930.
- » 86, B, 3, c 2. Margrethe Pedersen Veng, gift 24. Maj 1927 med Gaardejer, Sognefoged Marius Firgaard, S. af fhv. Sognefoged Rasmus Firgaard og Hustru Marie Firgaard.
Børn: I. Gunnar Firgaard, f. 1. April 1928.
II. Dagny Firgaard, f. 2. Oktober 1931.
- » 86, B, 3, c 3. Kristian Veng, gift med Elna Bach fra Vesløs (Nordjyll).
Børn: I. Aase Veng, f. 15. August 1928.
II. Erik Veng, f. 15. Marts 1931.
- » 90, B, 8, a 1. Viggo N. G. Schriver og Hustru Petrea, f. Jensen.
Børn: III. Inger Marie Schriver, f. 6. Maj 1928 i Hasle.
IV. Ole Schriver } Tvillinger, f. 3. Oktober 1931 i
V. Per Schriver } Fredericia.
- » 91, B, 8, c 1. Mette Kathrine Gammelgaard Berthelsen, gift 25. November 1930 med Carl Læssøe Thøgersen, S. af Snedker Therkel Thøgersen og Hustru Karen Thøgersen, Skanerup pr. Gjern.
- » 92, B, 8, i. Aage P. S. Gammelgaard og Hustru Bodil Pedersen Wissing.
Børn: i 3. Rasmus Wissing Gammelgaard, f. 19. August 1926 i Støvring.
i 4. Viggo Wissing Gammelgaard, f. 17. Juli 1931 i do.
- » 92, B, 8, j. Hans Rasmussen og Hustru Anna, f. Sørensen Gammelgaard.
Barn: j 4. Knud Gammelgaard Rasmussen, f. 10. Sept. 1929.
- » 93, B, 10, d 1. Ester Birgitte Jensen, gift 20. Oktober 1932 med Forpagter Knud Thorlund Haahr, f. 20. Marts 1907, S. af Direktør N. P. Haahr og Hustru Katrine Haahr af Stjær, nu Aarhus.
- » 93, B, 10 d. Rasmus Chr. Jensen og Hustru Sørine Sofie, f. Sørensen.
Barn: d 7. Petra Marie Jensen, f. 15. April 1926.
- » 98, e 1. Repræsentant Carl Johan E. Mortensen gift 3. November 1929 med Lilli Hildegard Jørgensen, D. af fhv. Formand Anders Jørgensen og Hustru Marie.
- e 2. Gerda Elisabeth Mortensen, gift 26. April 1929 med Bogholder Christian Vesterby Mikkelsen, f. 23. Januar 1902, S. af afd. Mælkehandler Jens Mikkelsen og Hustru Emilie, f. Sørensen, Brabrand.

ADSLEV-SLÆGTEN

- Side 103, C,7,b2. Vilhelm Lemming Mikkelsen, gift 4. April 1930 med Elisabeth Hansen, D. af Grd. Jens Chr. Hansen, Sageby pr. Mern. V. L. M. har en Landejendom i Snesere Torp, Sjælland.
- » 106, C,11,b3. Else Jenny Theilgaard Leth, viet paa Københavns Raadhus 8. Juni 1929 til Galvanisør Erik Villy Jensen.
Børn: I. Nina Aase Jensen, f. 4. Maj 1930.
II. John Kaare Jensen, f. 24. Marts 1932.
- » 107, C,11,b1. Holger J. Th. Leth og Hustru Emma, f. Gebhardt.
Barn: II. Annalise Leth, f. 7. August 1927.
- » 107, C,11,b2. Anker Mortensen og Hustru Sigrid Karen Theilgaard Leth.
Barn: I. Vivi Buer Mortensen, f. 13. September 1930.
- » 107, C,11,b6. Aage Christian Theilgaard Leth, gift 8. November 1931 med Carla Inger Hanssine Møller, f. 8. April 1906. Murer, bor i Gentoft.
- » 107, C,11 c. Ane Marie Leth, gift 9. November 1901 med Ingeniør, cand. polyt. Valdemar Søe Jensen, København.
Børn: c 1. Knud Søe Jensen, f. 1. August 1902, cand. polyt.
c 2. Svend Søe Jensen, f. 9. Maj 1905, stud. polyt.
c 3. Poul Søe Jensen, f. 26. November 1918.
c 4. Karen Margrethe Søe Jensen, f. 6. Oktober 1924.
- » 112, 1 a. N. P. Østergaard og Hustru Christine, f. Stubbe Teglbjærg.
Børn: a 3. Niels Thøger Stubbe Østergaard, f. i Brabrand den 12. Juni 1928.
a 4. Jens Bernt Stubbe Østergaard, f. i Brabrand den 20. August 1930.
- » 116, E, 6. Anders Simonsen Andersen og Hustru Karen, f. Munk Petersen.
Barn: d 13. Ingerlise Andersen, f. 30. September 1926.
- » 116, E, 6, d 3. Kirstine Andersen, gift 25. Maj 1930 med Peter Nielsen af Taars. Bor i Langkastrup pr. Uggelhuse.
Børn: I. Svend Aage Nielsen, f. 25. August 1930.
II. Else Nielsen, f. 23. December 1931.
- » 116, E, 6, d 5. Astrid Andersen, gift 19. Oktober 1930 med Arne Rasmussen, S. af Skræder Rasmussen og Hustru, Ry St. A. R. er Skomagermester i Horsens.
- » 116, E, 6, d 2. Viggo Andersen, gift 28. August 1931 med Lilly Svensson, D. af Peder Svensson og Hustru, Skanderborg. Bagermester, Frederikssundsvej 50, København.

III. Thøger-Slægten, Bering.

- Side 144, A,1 f. Kredslæge Evæld Julius Kauffeldt og Hustru Benny Johanne, f. Jakobsen.
Børn: f 1. Jørgen Kauffeldt, f. 8. Juli 1924.
f 2. Niels Kauffeldt, f. 27. Februar 1929.

- Side 145, A, 3 c. Rasmine Kirstine Andersen, gift 20. September 1925 (ikke 1926) med Jens Drasbæk Brødsted. Har Gartneri og Trikotageforretning, Stilling St.
Børn: c 1.
c 2.
- » 153, G, 1, d. Martin Andersen, gift 15. Juli 1927 med Astrid Juul, D. af Gaardejer Johs. Juul og Hustru Maren af Stautrup. M. A. Gaardejer i Tilst.
Børn: d 1. Inger Juul Andersen, f. 20. Oktober 1929.
d 2. Aage Juul Andersen, f. 7. Juli 1932.
- » 153, G, 1 c. Rasmus Andersen og Hustru Johanne, f. Eriksen, købte Højgaarden paa Hørning Mark, som de hidtil havde forpagtet, 1. April 1929.
Barn: c 1. Karen Andersen, f. 4. September 1929.
- » 159, I, 2 a. Ole Johan Lund, f. 11. Februar (ikke August) 1889 og Hustru, Trunderup Skole.
Børn: a 4. Karen Lund, f. 31. Maj 1926, død 10. Februar 1927. }
a 5. Aase Lund, f. 31. Maj 1926, død 21. December 1926. } Tvillinger
a 6. Sigrid Lund, f. 28. Juni 1929.
- » 162, I, 7 f. Poul Peter Sørensen, gift 23. Oktober 1932 med Edith Nielsen, f. 28. Juli 1907, D. af Rasmus Oluf Nielsen og Hustru Jensine Mathilde Petersen, Horsens.

IV. Jensen-Slægten fra Dørup.

- Side 197, 4 g. Svend Aage Haugaard, gift 22. Februar 1931 med Edith Lili Cederholm, D. af afd. Vinhandler O. Cederholm og H. Karen Marie f. Christoffersen, København.
- » 203, D, 7, j. Aage Due, gift 20. November 1928 med Elise Hansen, D. af Grd. H. P. Hansen og Hustru Elvine, f. Jakobsen, Krogsrup.
Barn: j 1. Tage Due, f. 31. Maj 1932.
- » 204, 8 a 1. Inger Rude gift 4. November 1930 med Uddeler Gunnar Poulsen, Hellested, S. af Skovfoged Poulsen og Hustru af Haraldsted Skov.
Børn: Ellen Rude Poulsen, f. 16. April 1932.
- » 209, F, 7, a. Anker Mølkjær Rasmussen, gift 15. August 1926 med Leonora Poulina fra Amerika. Bor i Taastrup og er Mejerist.
- » 216, a 2. Mary Jensine Ditlevsen gift 8. Maj 1933 med Mejerist Aage Jensen, Kolind.

V. Rasmussen-Slægten.

- Side 238, A, 1, b 3. Helene Schnack Jelsbak, gift 3. April 1928 med Jens Ingemand Jensen, S. af Grd. Niels Jensen og Hustru Amalie, Over Vestergaard, f. 20. Februar 1905, Ejer af Over Vestergaard, Skibsted.

- Børn: I. Vagn Jelsbak Ingemand Jensen, f. 30. Maj 1928.
 II. Else Jelsbak Jensen, f. 31. Oktober 1929.
 III. Gunnar Jelsbak Jensen, f. 4. Januar 1931.
 IV. Inger Jelsbak Jensen, f. 15. Juni 1932.

- Side 244, A, 6, c. Agnes Johanne Pedersen, gift 21. April 1927 med Smedemester Anders Jensen, Jeksen, S. af Smedemester Peder Jensen og Hustru Kirstine Jensen af Jeksen.
 Barn: c 1. Peder Jørgen Jensen, f. 4. September 1928.
- » 252, B, 3, d. Tømmermester Johannes Kjærulf og Hustru Johanne Cecilie, f. Foersom.
 Barn: d 5. Bente Vibeke Kjærulf, f. 12. December 1930.
- » 255, B, 9, a. Postassistent Marius Holk og Hustru Sigrid, f. Kristensen, Hobro.
 Børn: a 1. Jørgen Holk, f. 7. November 1926.
 a. 2. Erik Holk, f. 14. Februar 1928.
- » 265, D, 2, e. Frede Nielsen og Hustru Tekla, f. Sørensen.
 Adoptivbørn: 1. Merete, f. 29. August 1927.
 2. Hans, f. 17. April 1928.
- » 265, d. Snedkermester P. C. Christensen og Hustru Elisabeth, f. Nielsen.
 Børn: d 3. Folmer Noes Christensen, f. 13. August 1926.
- » 265, 3 b. E. N. Korlind, gift 19. Juli 1930 med Judith Victoria Moberg, D. af G. Moberg og Hustru Hilda af Kil, Värmland, Sverige. Viede i Rønne, Bornholm.
- » 266, ff 4. Grete Lund, f. 27. Maj 1926.
- » 268, D, 5, i. Gudrun Kirkegaard, gift 16. Juli 1926 med Tømmerhandler Julius Poul Dines Andersen, f. 13. December 1901, S. af Snedkermester J. P. D. Andersen og Hustru Aline Gabrielle Andersen, København.
 Børn: i 1. Dina Stockfleth Andersen, f. 20. Februar 1929.
 i 2. Erika Stockfleth Andersen, f. 5. Marts 1930.
- » 267, D, 5, c. Boghandler Ebbe Clausen og Hustru Marie, f. Kirkegaard.
 Barn: c 2. Bodil Marie Clausen, f. 24. Juli 1928.
- » 268, D, 5, k. Svend Kirkegaard, Købmand i København, gift 20. November 1932 med Sigrid Mikkelsen, f. 19. November 1908, D. af Bagermester Richard F. Mikkelsen og Hustru Hansine Mikkelsen, Thorsted.
- » 270, D, 6, d. Sigrid, gift 24. April 1922 (ikke 1923).
- » 271, D, 6, f. Folmer Stevns, gift Februar 1930 borgerlig viet til Sygeplejerske Gertrud Hjort, København, rejste lige efter Brylluppet til Canada, men paa Grund af daarligere Arbejdsforhold kom de tilbage i Februar 1932. Bor nu i Sindal som Snedker.
 Barn: f 1. Harriet Stevns, f. 1. Februar 1931 i Canada.
- » 289, E, 2, a. Knud Erling Rasmussen og Hustru Kathrine, f. Hansen.
 Børn: a 2. Inga Rasmussen, f. 20. April 1927.
 a 3. Hans Torsten Rasmussen, f. 12. September 1932.

Side 289, E, 2 d. Vagn Rasmussen, gift 14. Juli 1929 med Ella Olsen, D. af Smedemester Fr. Olsen og Hustru Minna, Nørre Alslev, Falster.

- » 289, E, 2, c. Eli Rasmussen, gift 8. April 1928 med Jakob Alfred Rasmussen, S. af Gaardejer Jakob Rasmussen og Hustru Karen af Kongstrup. Bor i Kongstrup.
Børn: 1. Hans Jakob Rasmussen, f. 23. April 1933.

VIII. Pedersen-Slægten fra Adslev.

Side 320, F, 7. Eli Møller, gift 15. Maj 1931 med Politifuldmægtig Jørgen Holm, S. af Overlæge Th. Holm og Hustru Elna, f. From, Middelfart. H. nu Amtsfuld­mægtig i Vejle.

Barn: a. Eli Holm, f. 27. Marts 1932.

- » 317, A, 6, a. Arne Leth Jensen, gift 27. April 1932 med Anna Margrethe Nielsen, D. af Jens Nielsen og Hustru Ane Kathrine Nielsen, Jeksen. A. L. J. Landmand i Jeksen.

Tilføjelse til Meldballe-Slægten.

I foranstaaende Fortegnelse skal de sidste 5 Tilføjelser under Overgaard-Slægten, altsaa fra Henvisning til Side 60, henføres under Meldballe­slægten. Iøvrigt tilføjes under Meldballe-Slægten:

Side 103, C, 7 b 3 Anker Carlo Mikkelsen, gift 26. September 1931 med Dagny Gunhilda Domino, D. af Smedemester G. Chr. Domino og Hustru Gertrud Johanne, Hobro. Smedemester i Firgaarde.

Dødsfald.

I. Overgaard-Slægten.

Side 37, C, 1 Karen Marie Kirstine Frederikke, f. Hansen, Enke efter Tømrermester S. R. P. Overgaard, Skanderborg, døde 7. April 1927.

7. April 1927 døde vor kære Moder, Karen Marie Kirstine Frederikke Overgaard, f. Hansen, Enke efter Tømrerm. S. R. P. Overgaard af Skanderborg. Moder var Aftenen forud til Konfirmations­gilde hos et af Børnebørnene og befandt sig vel hele Aftenen og ingen anede, hvad der forestod. Ved Ankomsten til sit Hjem i Møllegade sank hun sammen, idet en Hjerneblødning indtraadte. Hun sov stille hen om Eftermiddagen uden at være kommen til Bevidsthed.

Moders Jordefærd fandt Sted Skærtorsdag paa Slotskirkens nye Kirkegaard under meget stor Deltagelse.

Moder, saavel som Fader, var i over 40 Aar trofaste og virksomme Medlemmer af N. I. O. G. T. Ordenen viste sin Taknemlighed mod dens to gamle Medlemmer ved at skænke en smuk Mindeplade til deres Grave. Denne afsløredes 1. Paaskedag.

Alle vi efterlevende Børn, Svigerbørn og Børnebørn bevarer i taknemmelig Erindring Moder som den gode, dygtige og opofrende Moder for sin Mand, Børn og Hjemmet. Moder blev ligesom Fader 67 Aar gammel.

Frederik Overgaard.

- » 40, C, 4 Peder Jensen P. Overgaards Hustru, Mette, f. Mathiasen, død 23. Juli 1927.

Side 44, C, 8 Gaardejer Søren Hansen, Herskind Mark, døde 24. Februar 1931.

Gaardejer Søren Hansen, Herskind Mark, døde efter at have lidt af Astma og Bronchitis i 8 Aar. De sidste Par Aar maatte han overlade Arbejdet til Hustruen og de Børn, som var hjemme, men var dog i Stand til at give gode Raad om et eller andet. Han var en sjælden god og kærlig Mand og Fader, som savnes meget af de efter ladte og de mange Venner paa Egnen. Begravelsen var bestemt til 2. Marts, men paa Grund af den stærke Snestorm, maatte den udsættes til Dagen efter. Trods alle Anstrengelser for at faa Vejene farbare var det ikke muligt at køre til Kirken førend Dagen efter, da det klarede op, saadan at Familien og de mange Venner kunde følge ham til hans sidste Hvilested.

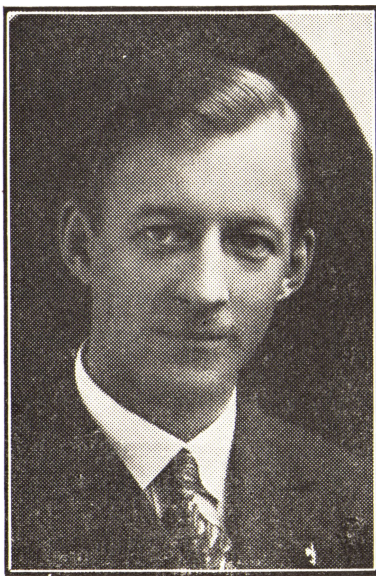
J. O.

» 45, E, 1 Gaardejer Erik Danielsens Hustru, Birthe Marie, f. Pedersen, døde 11. November 1928.

II. Meldballe-Slægten.

Side 98, e. Anders Peter Mortensen, Skrådermester i Aarhus, døde i 1933.

» 98, e 3. Niels Aksel Mortensen døde 20. April 1928 paa Sct. Josephs Hospital i Aarhus efter nogen Tids Sygdom, 25 Aar gl.

Niels Aksel var ved sin Død stedlig Redaktør i Bramminge af Dagbladet »Vestkysten« i Esbjerg. Hans Chef, Redaktør Knud Rée gav ham i »Vestkysten« følg. smukke Eftermæle:

»Mortensen efterlader sig det bedste Eftermæle paa dette Blad. Han var oprindelig uddannet som Klejnsmed, men hans Interesser gik i anden Retning end det rent haandværksmæssige. — Han foretog, da Tiderne for hans Fag blev sløje, en lang Cykeltur til Udlandet, ned til Rom, og da han vendte hjem, blev han knyttet som Medarbejder til »Skive Venstreblad«. Her var han til Maj 1926, da han blev antaget som Medarbejder paa »Vestkysten«s Hovedredaktion i Esbjerg.

Paa Hovedkontoret i Esbjerg viste Mortensen sig som en pligtopfyldende og dygtig

Journalist, der gik fuldstændig op i sin Gerning og til Stadighed var beskæftiget med at supplere sin Uddannelse og sin Viden. I December 1926 ansattes han som Filial-Redaktør i Bramminge, hvor han siden har arbejdet for os, indtil han for et Par Maaneder siden blev syg. Som Lokalredaktør kom Mortensen i det bedste Forhold til Befolkningen, og han passede sit Arbejde dygtigt og pligtopfyldende. Han gik op i sin Gerning i Bramminge paa en saadan Maade, at da Sygdommen kom og det blev klart, at han maatte væk for at komme til Kræfter, var han næsten ikke til at drive fra sin Post.

Der er ingen Tvivl om, at hvis Mortensen havde faaet Lov at leve, vilde han have naaet en smuk Position indenfor den danske Presse, energisk, dygtig og pligtopfyldende som han var.

Hans Minde vil altid blive bevaret i kærlig Erindring hos de Mennesker, der lærte ham at kende under hans korte Virke her, og hos Ledelsen af det Blad, hvis Fremgang og Trivsel han vicde sine Kræfter. Af Interesser, der laa Mortensen paa Hjerte, kan især nævnes Afholdssagen, der i ham havde en varm For-kæmper, og Spejderbevægelsen, som han tog ivrig Del i.«

— En af Niels Aksels gamle Medarbejdere ved Spejdetrop-pen i Skive, Red. Leif B. Høndil, skrev bl. a.:

»Hans Død betyder en oprigtig Sorg for alle os gamle Skive-Spejdere. Han var en prægtig Kammerat, et fint og retlinet Menneske, hvis Hjælpsomhed og Opofrelse var uden Grænser. Jeg husker ham slæbende af Sted paa de smaae's Rygsække. Jeg mindes ham som den, der altid var parat til det drøjest Arbejde — som den, der satte Humør i hele Flokken, naar Regn og Kulde var ved at slaa Surhed i Rækkerne.«

— Redaktør Mortensens Jordefærd foregik fra Kapellet paa Nordre Kirkegaard i Aarhus under meget stor Deltagelse. Spej-dere dannede Æresvagt ved Kisten og fra Afdelinger under I. O. G. T. var der Faner og Bannere. Provst Larsen holdt en smuk og gribende Tale ud fra Spejdernes Motto: Vær beredt. Mor-tensen levede sit Liv under dette Motto. Han beredte sig til at fylde sin Plads her i Livet. Han gik ud fra et godt Hjem, levede et rigt Ungdomsliv og der var over hans Færd noget af det, der skulde præge dansk Ungdom, saa vilde det staa godt til med den. Han fandt sin Plads blandt dem, der arbejder for Ædruelighed i vort Folk. Man lærte at skønne paa hans Flid, hans Redelighed og Punktlighed. Han havde ikke blot Valg-sproget: Vær beredt, men han levede ogsaa derefter.

— I Sommeren 1929 afsløredes ved en Højtidelighed en Mindesten paa hans Grav. Stenen bærer følgende Indskrift:

Redaktør N. A. Mortensen,
f. 6. November 1902,
d. 20. April 1928.

Side 61, C, 9 Carl Børlum døde 25. Januar 1928.

- » 81, B, 2 Karen Marie, f. Block, Enke efter Kroejer Søren Rasmus-sen, Jeksen, døde 28. Oktober 1926.
- » 89, B, 7 Johannes Rasmussen af Jeksen, døde 15. November 1930.
- » 90, B, 8c Gaardejer Jens Marius Bertelsen, Jørgensminde, Laasby, døde 8. Februar 1929.
- » 97, 2, a Morten Mortensen, Skrædermester i København, døde Efter-aar 1932 i Aarhus.
- » 107, d Cigarmager Niels Leth, København, døde i Marts 1932.
- » 114, E 6. Kristian Munk Pedersen, Rentier i Svejstrup, døde den 20. Oktober 1932.

Farbror Kristian var rask og rørig, indtil den sidste halve Snes Dage før sin Død. I mange Aar led han af Tunghørighed, men han var meget interesseret i, hvad der var oppe i Tiden og fulgte godt med i Aviser og Blade, ligesom han var godt inde i mange Spørgsmaal. Af Egnens Folk var han almindelig vellidt paa Grund af sit venlige Væsen og sit redelige Sind.

Med Farbror Kristian gik den sidste af den Børneflokk, der i 1850'erne legede i Peder Sørensens og Mette Maries gamle Bindingsværksgaard i Dørup, bort. Han var ogsaa den yngste og kun 4 Aar gl., da hans Moder døde i en Alder af 29 Aar.

Peder Sørensen blev heller ingen gammel Mand, han døde 1872 i en Alder af 56 Aar. Børnene, der blev født i Aarene 1849—55, naaede derimod op mod Støvets Aar eller derover. Søren — den ældste — blev 81 Aar, Trine 64, Jens 71, Johannes 68 og Kristian 77.

Nu er de alle borte, men Mindet om disse stilfærdige, flittige og retskafne Søsken, der holdt saa meget af hinanden og besad saa mange af Slægtens gode Egenskaber — begge deres Bedstemødre var jo Søsken og Døtre af Adslevslægtens Stamforældre, Peder Jensen og Margrethe Rasmusdatter i Adslev — vil æres og bevares i kærlig Erindring. Ø.

Side 112, 1. Søren Rasmussen Pedersen, Rentier i Brabrand, døde 28. Januar 1930. Hans Hustru, Maren, f. Østergaard, døde d. 7. September 1929.

Mine Forældre fejrede den 6. November 1927 deres Guldbrillup under stor Opmærksomhed fra Slægt og Venners Side. Min Moder, der jo aldrig havde været stærk af Helbred, døde den 7. September 1929 efter kun faa Dages Sygeleje, og knap fem Maaneder senere fulgte Fader efter; han havde jo saa godt som aldrig været syg, og var da ogsaa rask og rørig, indtil han 14 Dage før sin Død maatte gaa til Sengs. De ligger begge begravede paa Koldt Kirkegaard.

Min Fader, der var opkaldt efter sin Farfader, Meldballe-slægtens Stamfader, Søren Rasmussen i Jexen, kom tidlig til at forestaa en Gaards Bedrift, idet han som den ældste af Børnene maatte tage den væsentligste Del af Arbejdet i Gaarden i Dørup, da hans Fader begyndte at skrante, og senere var han Bestyrer af Meldballegaarden og Overgaards Gaard i Mjesing. En Vinter var han paa Gedved Højskole hos P. Bojsen. I 1877 blev mine Forældre gift, og Gaarden i Bering, der var min Moders Fødegaard, drev min Fader jo fortrinligt; han havde altid en god Besætning, og da Andelsmejerierne begyndte, var han Medstifter af Mejeriet »Bøgekilde« og i flere Aar den eneste i Bering By, der var Leverandør til Mejeriet. I 1885 byggede han et nyt, smukt, teglhængt Stuehus og kort efter en ny Staldbygning, 1893 og 95 ombyggedes Gaardens vestre Længe, i hvilken der indrettedes Hestegang og Møddingsted, meget moderne efter sin Tid. — Offentlige Tillidshverv brød han sig ikke om; han var en Hjemmets og Arbejdets Mand, sanddru, retskaffen og gudfrygtig, og ligesom min Moder, der var god og kærlig, holdt han ikke af at være ledig ret længe ad Gangen.

N. P. Ø.

» 124, 2. Niels Melballe, Gaardejer i Jexen, døde den 23. Maj 1928. Han blev syg ude i Skoven og døde, inden man fik ham bragt hjem.

Ved hans Død skrev »Skanderborg A. Avis«:

»En overalt i Skanderborgegnen kendt, agtet og afholdt Mand fhv. Gaardejer i Jexen N. Melballe er afgaaet ved Døden. Melballe beklædte i sine yngre Aar mange offentlige Tillidshverv. Han var en i kirkelige, politiske og mange andre Spørgsmaal meget interesseret Mand, og da han tillige var en dygtig Jordbruger, hørte han i mange Aar til Egnens mere fremtrædende Landmænd. Han var af et overordentligt vindende og elskværdigt Væsen, som skaffede ham Venner overalt hvor han kom frem«.

» 125, 3. Niels Jensen, pens. Vejassistent i Silkeborg, er død.

» 127, k. Margrethe Jensen Melballe, Silkeborg, er død.

Side 132, 3. Søren Rasmussen Schou, fhv. Gaardejer i Jexen, døde d. 18. Marts 1932.

Søren Schou kom jeg til at kende, da jeg i Vinteren 1925—26 indsamlede Stof til Slægtsbogen. Han var en prægtig gammel Mand, venlig og interesseret og altid Rede til at give Oplysninger om de gamle i Slægten. Efter sin Fader havde han arvet Gaarden »Adamsgave« paa Jexen Mark, og han var som sin Fader en dygtig Landmand, arbejdsom og nøjsom og en saare retskaffen Mand. Som der blev sagt ved Sammenkomsten efter Begravelsen, han var en retlinet Karakter »reel helt igennem«. Hans milde Øjne lyste af Venlighed og Hjælpsomhed. Han var Sognefoged fra 1889 til 1913 og røgtede sit Hverv med stor Samvittighedsfuldhed. — Søren Schou afhændede for en Snes Aar siden »Adamsgave« og købte et Hus i Jexen By med saa megen Jord, at Ejendommens Pasning gav ham og hans Hustru nok at bestille. Til det sidste fulgte han interesseret med i Tidens Rørelse, men i det sidste halve Aar svigtede Helbredet ham mere og mere.

Ø.

» 132, 3 a. Mikkel Peter Mikkelsen, Handelsgartner i Hellerup, er død.

III. Thøger-Slægten.

Side 144, A, 3 Rentier Niels Andersen, Mjesing, døde 11. November 1928.

» 148, B, 5 Rentier Christen Sørensen, Ry St., døde 15. Marts 1932.

» 157, I, 1 Jens Albert Johan Mogensen, Ingerslev, døde 23. Februar 1927 og hans Hustru

Ane Johanne, f. Jensen, døde 13. Marts 1927.

Johan Mogensen og Hustru fejrede deres Guldbryllup den 8. Oktober 1925 under stor Deltagelse fra Slægt og Venner. Branddirektør Leth Espensen og Bestyrelsen for Tiset Sparekasse mødte om Formiddagen og overbragte Gaver og Lykønskninger, ligesom der ogsaa senere kom Gaver fra Beboerne i Ingerslev og Slægt og Venner, og ved Bordet blev der holdt mange Taler for det agtede og afholdte Guldbrudepar.

Omtrent halvandet Aar efter døde Johan Mogensen 22. Februar 1927 af et Hjerteslag, 74½ Aar gammel. Hans Hustru, Ane Johanne, havde været syg et halvt Aars Tid, men hun kom dog op og sad paa en Stol ved hendes Mands Side, mens han blev »sunget ud«. 18 Dage efter hendes Mand, d. 13. Marts, døde hun, og de to, der saa kærligt og trofast havde delt godt og ondt i over 51 Aar, kom ikke til at vente længe efter hinanden hisset.

Th. J.

» 161, I, 7 Rentier Søren Poulsen Sørensen, Egebjerg, døde 7. December 1930.

Om Søren Poulsen Sørensen og Hustru Karen Marie Jensen skriver deres Datter Marie:

Naar vi Søndag Eftermiddag kom hjem allesammen, var der Liv og Lyst i vort lille Hjem. Mor fik fat i Strikkestrømpen og saa gik det ud i Marken at se paa det hele, men helst skulde vi hen at hilse paa »Gamle Lotte« med det samme. Far fortalte en Del fra Husmandsbevægelsen, som han var meget optaget af og stærkt interesseret i. Far var en Tid Formand for den stedlige Husmandsforening. Det var mine Forældre en stor Glæde at se alle de smaa Husmandsbrug vokse frem rundt i Landet.

De var begge to med paa Husmandsrejser og fik derved Lejlighed til at se en Del af Landet og hvordan andre Husmænd havde indrettet deres smaa Hjem.

Om Sommeren foretog mine Forældre ofte lange Køreture: til Følle for at besøge Morbroder Thøger eller hen for at besøge Fætter Mogens paa Bidstrup eller hvor han nu boede, og de var meget glade for at komme ud og se noget nyt.

De tilbragte jo ellers Tiden i det lille Hjem ved Siden af Moders Fødegaard, og jeg tror nok, at alle Moders Søskende blev ved at betragte mine Forældres Hjem som det gamle Hjem i Gram, selv om det ogsaa var et andet; men oppe fra os kunde de jo se ned til Barndomshjemmet dernede i Lavningen. Og Moder kunde altid gøre det hyggeligt og godt for dem, saa de følte sig hjemme hos os.

M. S.

IV. Jensen-Slægten.

- Side 196, 4. Jens Christensen Haugaard, København, døde i Juli 1926.
- » 197 b Rudolfine Johanne Haugaard, København, døde 1926.
- » 196 a Anna Kirstine Haugaard, døde 18. Juli 1929 efter en Operation paa Kommunehospitalet i København.

Frk. Anna Haugaard havde kort før sin Død afstaaet sin Kaffeforretning i Nansensgade 55 og ladet sig indlægge paa Hospitalet for at blive helbredet for en Mave-sygdom. Anna Haugaard var meget interesseret i Slægten og bistod Økonoma Ane Stine Sørensen med Ordningen af Slægtssammenkomsten i København 1927, ligesom hun var virksom ved forskellige smaa Sammenkomster mellem Slægtsmedlemmer, der havde »opdaget« hinanden efter Slægtsbogens Udgivelse. Hun var venlig og hjælpsom og savnes meget i Kredsen. — Ligger begravet paa Assistens Kirkegaard.

- » 200, 7 Frands Rasmussen Due, Rentier i Galten, døde den 10. Februar 1932.

Paa hans 80-aarige Fødselsdag skrev »Aarhus Amtstid.« bl. a.:

»I de senere Aar har fhv. Gdr. Frands Rasmussen boet i Galten, hvor en af hans Døtre holder Hus for ham, siden hans Hustru døde for et Par Aar siden. Frands Rasmussen eller »Frands Mølleren«, som han ogsaa blev kaldt, var Mølleer, medens »Møllen« endnu var i sin Glansperiode, og han havde Ord for, at han betjente sine Kunder godt. Han var i længere Tid Medlem af Sogneraadet, ligesom han ogsaa tog livlig Del i det aandelige Arbejde paa Egnen. Han var i sin Tid med til at støtte Klank Højskole efter Forstander Aæs Død. Han er endnu rask og rørig, selv om han ikke bevæger sig slet saa livligt som han før har gjort og er svært optaget baade af de aandelige og politiske Begivenheder, som foregaar«.

Ved hans Død skrev samme Blad: »Frands Rasmussen købte Skovby Møllegaard i 1881 og drev den med stor Dygtighed. Han var en af de første paa Egnen, der drev Roeavl i større

Stil og var tillige en udmærket Kvægopdrætter. Han blev tidligt Medlem af Sogneraadet og havde Sæde i Bestyrelsen for forskellige landøkonomiske Foreninger. Han tog livlig Del i det aandelige Liv paa Egnen. Han og hans for nogle Aar siden afdøde Hustru, Kirstine Haugaard, opdrog en stor Børneflokk, hvoraf en er død og en anden bosat i U. S. A. Det var altid en Fryd at komme i det gæstfri Hjem. Afdøde har i de senere Aar boet i et Hus i Galten, hvor han nød en god og kærlig Pleje hos sine Døtre.«

Side 204, D, 8. **Victor Rude**, Tapetsermester i København, døde 24. September 1931. Ved Bisættelsen fra Søndermarkens Krematorium stod Kisten dækket af et Dannebrogslag med et Kors af Violer. Følgende Salme, som afdøde selv havde digtet, blev sunget Solo:

(Mel: Herrens Røst, som aldrig brister.)

Herre Jesus! Se i Naade
til mig arme Synder ned,
hjælp mig! Løs den store Gaude,
du for mig paa Korset led.

Herre Jesus! Jeg vil bede
frels min Sjæl! O, send din Aand,
at den mig til dig kan lede,
før mig ved din stærke Haand.

Hen til Kjærlighedens Kilde,
den som aldrig tørres ud,
hjælp mig Herre Jesus milde,
at jeg følge maa dit Bud.

— — — Victor Rude boede i sine sidste Aar i Stiftelsen paa Fasanvejen. Ved hans 70 Aars Fødselsdag skrev Fagbladet »Sadelmager- og Tapetsertidende«:

»D. 27. Februar 1921 fylder vor Kollega Victor Rude 70 Aar. Født 1851 i Kerteminde, hvor vor Ven lærte Faget. Efter at have arbejdet i Udlandet i mange Aar, startede Victor Rude sin Forretning i 1877 paa Vesterbro, og her lagdes Grunden til Firmaet »Victor Rude« der voksede op paa »Hæderlighed og Flittighed«.

De to Ord danner Billedet af vor Kollega Victor Rude, og staar han for os alle som et Exempel paa en af de gamle Haandværksmestre, med aldrig svigtende Humør og Lune, altid tilfreds, hvordan end Tiderne tilsmiler ham, og det er en Glæde for os at have en saa udmærket Mand i vor Midte, og han viser blandt andet ved sit Arbejde i Tæppe-Bankemaskinen sin Interesse og Hjælpsomhed mod Lauget (var 20 Aar Medlem af Bestyrelsen). Rask af Helbred færdes Victor Rude blandt os, stadig passende sin Gerning. Fra den talrige Kreds af Kollegaer i København, der sætter Victor Rude højt, vil der den 27/2 lyde et varmt og hjerteligt »Til Lykke«, samt en Tak for de mange Aar, vi har haft Victor Rude iblandt os«.

- » 207, 4. **Fhv. Købmand Carl Johannes Rasmussen**, Aarhus, er død.
- » 216, 3. **Jens Ditlevsen** døde paa Hansted Hospital 15. Febr. 1930.
- » 243, 6. **Dorthea Pedersen**, f. Frederiksen, Jexen, døde 18. December 1928.

V. Rasmussen-Slægten.

Side 248, B, 1 Friskolelærer Hans Andreas Rasmussen, Ellede, døde 18. April 1932 af en Hjerneblødning under et Besøg, han sammen med sin Hustru aflagde hos deres Børn i Aarhus.

Den 11. Oktober 1931 fejrede Hans Rasmussen og Hustru Maria deres Guldbryllup ved en saare smuk Familiefest i deres Hjem i Ellede gamle Friskole. De var paa denne deres Højtidsdag omgivet af Søskende, Børn, Svigerbørn og Børnebørn. — Det gamle Hjem med den smukke Have laa den ganske Dag badet i Solskin, det var lunt som paa en Sommerdag, skønt de gyldne Farver i Vinløvet fortalte, at Aaret ganger paa Hæld. Det var som Naturen symboliserede den Kæde af lykkelige Minder, som blev dette Ægteskab tildelt i 50 Aar. En stor Glæde beredtes det gamle, afholdte Guldrudepar ved en Aftenfest i Ellede Forsamlingshus arrangeret af Venner og forhenværende Elever.

* * *

Ved Hans Rasmussens Død skrev Kalundborg Folkeblad: Man kan næsten ikke forstaa, at denne friske, ranke Mand, som Aarene gik saa mærkelig spørløst hen over, ikke er mere. Og det bliver et Savn, at vi ikke mere skal se hans kendte Skikkelse iblandt os. Han hørte til den gode, gamle Race, »de ædles Æt«, som Grundtvig synger. De havde i Ungdommens Dage mærket Aandens Vingesus, Hjerterne var blevet varme og glade, og det satte sit særlige Præg paa dem. Et lykkeligt Folkefærd var disse gamle Friskolelærere. De oplevede yders trange Dage økonomisk set, men de lagde alt i Guds Haand og sang omkap med Himlens Fugle. Og de blev ikke skuffede, de fik baade Føden og Klæder, og der var aandelig Rigdom til Huse.

Hans R. har fortalt interessant om de første Aar i Ellede. Pengene var smaa, men de levede et rigt Liv. Kneb det med at holde Humøret oppe, gjorde en Tur ud til »Farbror« (Søren Rasmussen) Vidundere. Han kunde sætte Dampen op. H. R. havde allerede som ungt Menneske opholdt sig hos S. R., og der blev ved at bestaa det varmeste og bedste Forhold imellem disse to Hjem.

Det var en Guldaldertid, har H. R. fortalt. Vi kunde nøjes med lidt af Gods og Guld; men vi sang og spillede og glædede os med de unge.

Det lille Friskolehjem blev snart Centrum for de nye Bevægelser, der var oppe i Tiden. Her blev der truffet Bestemmelse om Oprettelse af Skytteforeningen, Bygningen af Mejeriet osv. Friskolen begyndtes med 12 Børn, men var det end trangt i de første Aar, gik det dog stadig fremad, saa man tilsidst kom op paa 40—50 Elever.

H. R. var med ved Oprettelsen af Ubberup Valgmenighed. Han har selv fortalt derom: Ernst Trier var mødt som Taler, og hans Begejstring og Varme for Sagen greb os alle. Den, der var tilstede, da vi den Dag sang »Herren, han har besøgt sit Folk«, vil sikkert aldrig glemme den Højtid, vi følte over os.

Næsten hver Søndag var de unge Lærerfolk i Ubberup til Gudstjeneste hos Pastor Hoff, og disse Søndagsture, hvor man kom sammen med levende og interesserede Mennesker, kastede Glans langt ind over Ugens Hverdage.

1886 overtog H. R. Skolen for egen Regning. Statstilskud var der de første 20 Aar ikke Tale om, saa det kneb lidt med Økonomien. Men H. R. havde altid haft Interesse for Havebrug, og efterhaanden blev Haven en ikke uvæsentlig Indtægtskilde. Det hændte vel heller ikke saa sjældent, at Forældre, hvis Børn gik i Friskolen, kom med lidt Naturalier i Form af Slagtemad o. l. Og saa blev de trange Aar alligevel rige Aar, og fem flinke

Børn groede op omkring Lærerparret. Sønnen Thøger Rasmussen har træffende skrevet om sit Barndomshjem:

En sjælden Lykke stedse har haft til Huse her,
og rige har I følt Jer paa det, som Liv gav Værd.
Omend der ej var Velstand, da Børnene var smaa,
I følte, I velsignet blev, skønt Pengene var faa.

Vi har omtalt H. R.s Liv og Virke saa ofte, at vi ikke finder Grund til Gentagelser. Hans Virksomhed gennem de senere Aar er jo ogsaa kendt af alle. H. R. fik efterhaanden en Række Tillidshverv. Han var Formand for Brugsforeningen i en lang Aarrække og Regnskabsfører i ca. 40 Aar. Til sidst var han Revisor. Han var Formand for Raklev S. Hesteavlforening i 25 Aar, Revisor i Mejeriet, i Bestyrelsen for Østifternes Haveselskab, Revisor i Kalb. Andelsslagteri i en lang Aarrække osv.

H. R. var en velset Gæst alle Steder. Han var helt igennem en stabil og redelig Mand, som man trygt kunde stole paa.

Hans Rasmussen ejede et varmt og medfølelsefuldt Hjerte. Vi traf ham en Søndag paa hans ofte lange Spadsereture paa Vej til en gammel Kone, der trængte til lidt Opmuntring og Trøst, og der er sikkert mange, der med Tak vil tænke paa Hans Rasmussen netop, fordi de havde mærket, at han havde Tid til at tænke paa dem, der sad alene.

En rettænkende, varmhjertet og nobel Personlighed var gamle Lærer Rasmussen, rank i Sind og Holdning, og saadan vil vi bevare hans Minde«.

* * *

Med inderlig Tak vil jeg stedse mindes min kære Fader som det ædleste, bedste Menneske jeg har kendt. Aldrig har jeg hørt ham tale dømmende og nedsættende om sine Medmennesker. Han forstod paa en forunderlig Maade at finde noget kønt og godt ved alle. Vi, hans efterlevende Hustru, Børn og Børnebørn vil om ham bevare de skønneste Minder om en gudhengiven, kærlig og omsorgsfuld Ven og Fader, hvis største Glæde det var at glæde andre.

Thøger Rasmussen.

- Side 250, B, 2 Købmand Rasmus Anton Rasmussen, Silkeborg, døde 19. Maj 1928.
- » 252, d Tømrermester Johannes Kjærulf, Aarhus, døde d. 3. Juni 1933 ved et Ulykkestilfælde.
- » 252, B, 3 Anna Sørine Rasmussen, Enke efter Peter Thun Foersom, Aarhus, døde 9. April 1932.
- » 264, D, 3 Gaardejer Niels Konrad Nielsen, Aalsø, er død.
- » 267, D, 5b Aage Viljam Leerhøy, Bankbogholder, Thisted, døde 4. December 1928.

Ved hans Død skrev »Thisted Amtstidende«:

»Et meget trist Dødsfald indtraf i Aftes i Thisted, idet Bankbogholder Aage Leerhøy døde efter kun faa Dages Sygeleje. For nogle Aar siden laa han paa Sygehuset en Tid for Mavesaar; han kom den Gang over det, men nu sidste Fredag Morgen brød Blødningerne op paany, og denne Gang tog Sygdommen straks en saa alvorlig Vending, at den fik Døden til Følge.

Overalt hos Afdødes mange Venner og Bekendte vakte Dødsbudskalet Sorg. Han var i sjælden Grad afholdt for sin venlige Imødekommenhed og sin store Tjenstvillighed overfor alle, baade i og udenfor Banken. Han sagde aldrig Nej til at yde sin værdifulde Medvirkning i Velgørenhedsarbejde o. lign., —

han havde stor Interesse for Sport og Idræt, navnlig Rospporten. — Kun 41 Aar blev han. I 24 Aar har han været ansat i Thisted Bank, fra 1904 til 1. Decbr. 1911 som Assistent, siden som Bogholder, og han var ogsaa blandt Bankens Personale overmaade afholdt. Han vil blive savnet stærkt; men mest vil Savnet føles af hans efterladte Hustru (Datter af afd. Snedkermester Kirkegaard) og tre Børn«.

— Ved Jordefærden var Deltagelsen saa stor, at Kapellet kun kunde rumme en mindre Del af det store Følge. Garderforeningen, Forsvarsbroderforeningen og Thisted Idrætsklub var mødt med Faner. Ved Graven bragte Formanden for Thisted Amts Garderforening, Gdr. Povl Frost, Ø. Vandet, afdøde en sidste Tak og Hilsen fra de gamle Gardere. Bankdirektør Hansen takkede i smukke Ord Aage Leerhøj for godt Samarbejde i Banken og Lokomotivfører Stousgaard takkede for den store Hjælpsomhed, afdøde altid havde vist overfor alle, høj eller lav.

Side 267, D, 5f Kristian Kirkegaard, døde 22. September 1930.

- » 288, E, 2 Friskolelærer Hans Rasmussen, Ulstrup, døde 21. November 1928.

VI. Sørensen-Slægten.

Side 293, 1. Jesper Nielsen Petersen, Assistent ved den militære Klædefabrik i Usserød, døde 23. Maj 1931.

Ved hans Død skrev »Frederiksborg Amts Avis:

»Fredag Aften er Assistent Jesper Petersen pludselig afaaet ved Døden i sit Hjem i Usserød, ramt af et Hjerteslag, — Jesper Petersen, der var Jyde af Fødsel, kom i ret ung Alder til Sjælland og fik her Arbejde paa den militære Klædefabrik, hvor han i December Maaned i Fjor kunde fejre 40 Aars Jubilæum.

Afdøde var en stille, sindig og beskeden Mand, og skønt han, der tillige var en fin og nobel Karakter, aldrig kunde tænke sig at albu sig frem, har han dog i Aarenes Løb været Indehaver af mange Tillidshverv. Han har saaledes været Medlem af Birkerød Sogneraad, Hørsholm Menighedsraad, Det kirkelige Udvalg i Usserød, Formand for Direktionen for Alderdomshjemmet Brønsholmsdal, ligesom han i mange Aar var Valgmand ved Landstingsvalget i Roskilde. — Efterhaanden som Alderen gjorde sig gældende, gav han Afkald paa alle Tillidsposter, og til Efteraaret vilde han have taget sin Afsked og være flyttet til København, for at han og hans Hustru kunde være nærmere ved deres to gifte Børn, der har gode Stillinger der, men en brat Død har nu pludselig sat Punktum for hans meget virksomme Liv«.

- » 295, 3 a. Viggo Testern, Rutebilejer, døde 27. Oktober 1926 paa Esbjerg Sygehus efter en Maanedes Sygdom.

Ved hans Død skrev Dagbladet »Vestkysten«:

»Med Viggo Testern er en virksom Esbjergborger gaaet bort. I Rutebilejernes Kreds var han anset for sin Fremsynethed og Dygtighed. Det var saaledes ham, der var den første Pioner for Omnibilerne i Esbjerg, et Foretagende, der fra Testerns beskedne Begyndelse har udviklet sig til et stort Foretagende, der nu drives af et Konsortium, hvori Testern stadig var interesseret. Testerns praktiske Dygtighed har fundet Udtryk i Konstruktionen af Styrebremsen »Frigge«, for hvis Opfindelse han har en væsentlig Del af Æren. Sine Erfaringer om Motorkøretøjer har han nedlagt i Bogen »Automobilerne A. B. C.«, der har vundet en meget stor Udbredelse paa Grund af den klare og overskuelige Ordning af Stoffet. Store Vanskeligheder har han

haft at kæmpe med som Pioner for en ny Sag, men gennem alle Kampene har han bevaret sin Energi og Interessen var usvækket, indtil Sygdommen bragte hans Arbejdsdag til Ende. Han var en god Borger, som vil blive savnet af alle, thi hans store Dygtighed var forenet med tilsvarende menneskelige Egenskaber, der gav ham mange Venner«.

Side 298, C, 1a Tage Kaae Jensen, døde 5. Januar 1932.

Fru Pastorinde Petrea Jensen, Keldby Præstegaard, skriver følgende om hendes afdøde Børn:

Dagny Kaae Jensen.

»Som der staar i Slægtsbogen, døde vor eneste, haabefulde Datter Dagny Kaae Jensen 1922. Hun døde af Spansk Syge, mens hun læste paa Zahles Skole. Det gik hende godt paa Skolen, og vi havde ventet os megen Glæde af hende; hun vilde have været Missionær i Indien.

Den 5. Januar 1932 blev saa vor eneste Søn Tage Kaae Jensen, fyldt 35 Aar, taget fra os. Efter at have skrantet særlig det sidste Aar af Tuberkulose i Nyrene, fik han pludselig Hjernebetændelse. Han selv og vi andre havde ingen Anelse om, at det skulde faa denne Udgang. Det var et meget haardt Slag for os. Han havde god Lyst til at tegne og male, og flere

kendte Malere, bl. a. Direktøren for Kunstakademiet, Prof. A. Jørgensen, havde udtalt, at Kunstmaling var det rette Felt for ham. Saa var det saa bittert at skulle af med ham. Hvem kender Guds Tanker? De er højere end vore Tanker. I Dag den 10. Januar er det en vemodig Dag for os, det er lige et Aar, siden han blev begravet, og det var første Jul, han ikke var hjemme hos os.

Hans Forlovede, Inger Nielsen, er adopteret af en Skomagermester Nielsen her i Sognet. Hendes Hjem i København

blev nemlig opløst ved Moderens Død. Hun var vore Børns Legeskammerat fra de var smaa og blev tidlig regnet som hørende til vor Datters bedste Veninder. Da hun var en velbegavet Pige, vilde hendes Forældre have hende til at læse. Hun tog først Realeksamen med Udmærkelse fra Stege og derefter Seminarieeksamen fra Zahles Seminarium i København, og har nu i 9

Tage Kaae Jensen og Forlovede.

—10 Aar været ansat som Lærerinde i Tillitze Skole ved Nakskov, hvor hun ogsaa er en flittig Medarbejder ved Aftenskolen. For at dæmpe lidt paa Sorgen over Kærestens Dod gjorde hun i Fjor en Rejse til

Færøerne. Saavidt det staar til os, vil hun blive regnet som hørende til vor Familie. Vi er glade for hende og vil altid følge hende med Interesse og Kærlighed«.

VII. Munch-Slægten.

- Side 310, 2. Christiane Munch Hansen, Husejerske i København, døde 21. April 1930. Bisat fra Bispebjerg Krematorium. Urnen har Plads i Columbariet.
- » 310, 3. Erik Munch Hansen, Farmer i Amerika, er død.

VIII. Pedersen-Slægten.

- Side 314, A Rentier Peder Jensen, Adslev, døde 25. Juli 1932. Peder Jensen var den ældste af Slægten, han blev 88 Aar gammel. Han holdt sig rank indtil de allersidste Aar, da Sygdom og Svækkelse meldte sig, men endnu faa Dage før sin Død var han oppe og ude i Haven.
- Ved Peder Jensens Begravelse paa Adslev Kirkegaard bragte Lærer Thøger Jensen ham ved Graven en Tak fra Adslev-Slægten.
- » 316, 5. Ane Mathilde Jensen døde i Novbr. 1930.
- » 318, B Dorthea Jensen, L. Chr. L. Mølgaards Hustru, Dortheasminde, Adslev, døde 8. Marts 1927.

Min ældste Søster, Dorthea Mølgaard, født Jensen, husker jeg fra jeg som lille Dreng gik i Skole i Jeksen. Det var hende, der gav mig Middagsmad, naar jeg kom fra Skole, og det var hende, der om Sommermorgenen, naar jeg havde været i Marken med Køerne, gav mig Fløde til min Øllebrød, ofte med den Bemærkning, at det var nymalket Mælk. — Søster Dorthea vidste, jeg ikke kunde lide den, naar den lige var afmalket; — flere af vi Søkende har nemlig haft det efter Far, at vi holder meget af en lille Spøg. Søster Dorthea kom tidlig paa Østerby Højskole, og derefter lærte hun Mejeri og Husholdning paa Moesgaard ved Aarhus. Hun kærneede fint Smør og lavede mange Retter, som den Gang ikke var kendte paa Landet, jeg husker særlig hendes dejlige Prinsessebuddinger.

Min Søster Dorthea var en meget smuk og statelig Dame, og Mor ventede derfor, at hun skulde gøre et godt Parti, og der manglede heller ikke paa Friere; men det varede temmelig længe, inden den rette kom, nemlig Anders Jørgensen fra Yderup. Bryllupet blev selvfølgelig holdt i Brudens Hjem, »Adslevgaard«, som de overtog med det samme. Det blev et meget lykkeligt, men kort Ægteskab. Efter syv Aars Forløb døde Anders Jørgensen af Sukkersyge. Da han laa paa sit Dødsleje, sagde han til sin Hustru: »Jeg vil jo godt dø, men jeg vilde dog helst blive hos dig«. Det var et haardt Slag for Dorthea; thi Anders Jørgensen var saa god og saa glad for hende, han var tillige en meget dygtig og agtet Mand.

Søster Dorthea var Enke i mange Aar og klarede Bedriften godt ved forskellige Bestyreres Hjælp, indtil hun den 1. Oktober 1897 giftede sig med Chr. Mølgaard fra Vinderslev. Min Svoger Mølgaard er en dygtig og anset Mand. Det var Festdage, naar vi om Sommeren skulde besøge Dorthea og Mølgaard i den gamle Gaard, hvorfra vi Søkende havde saa mange gode Minder. Vi var tit mange samlede og kørte i flere Læs til Skoven, hvor vi tilbragte mange dejlige Timer med Samtaler og Sang, og i Reglen havde Søster Dorthea en god Kop Kaffe med. Min Søster og Svoger byggede senere en ny Gaard, »Dortheasminde«, et Stykke uden for Byen; men det gamle Hjemmes Traditioner fulgte med. Der kom snart svære Dage for Hjemmet, idet Søster Dor-

thea blev meget svag af Aareforkalkning, og de sidste Aar kunde hun slet ikke gaa og maatte have en Sygeplejerske og sin Pleje. datter om sig. Vi kom ofte hen til »Dortheasminde« i de Aar. Min Hustru var saa god til at tale med sin Svigerinde og syngte for hende, vi sang mange Salmer, og især dem Søster Dorthea holdt mest af, som »Guds Fred er mer end Englevagt« og »Frelseren er mig en Hyrde god«. Hun var altid glad naar vi kom, og vi var meget taknemmelig for at kunde være noget for hende. Døden indtraadte i Marts 1927 og befriede Søster Dorthea for hendes Lidelser. Hun var saa smuk som ung, og det samme var Tilfældet, da hun laa paa sit Dødsleje, og der var en vel-signet Fred over hende.

Det, der særlig prægede min Søster Dorthea, var hendes Slægts- og Familiefølelse. Der er et Ordsprog, der siger: »Frænde er Frænde værst«. Jeg haaber det sjældent passer, ihvert Fald passede det ikke paa Dorthea; hvor var hun glad, naar det gik vi Søkende og vores godt, og hvor gjorde det hende ondt, hvis nogen talte ufordelagtig om os. Da kunde hun være haard og kold. Da min Broder, Jens Mikkelsen, døde, vilde mine Forældre, at jeg skulde have Gaarden; men jeg følte mere Trang til at rejse ud, og Dorthea var den rette til at overtage Fædrenehjemmet, Adslevgaarden. Hun værnede saa smukt om alt, hvad der mindede om vore Forældre og den fælles Slægt.

Niels R. Møller.

- Side 319 D Margrethe Jensen, Enke efter Gaardejer Erik Jørgensen, Bjertrup, døde hos sine Døtre i Aarhus 6. August 1932.
- » 321 G, Ole Petersen Schou, pens. Lærer, døde i Stilling d. 28. Maj 1930.

Rettelser og Tilføjelse.

I. Overgaard-Slægten.

- Side 35, A, 2, a1. Holger Gammelgaard Hansen afstod Staldforpagtningen i Aarhus Højskolehjem 1. December 1928 og købte derefter Oustrupgaarden i Røgen Sogn.
- » 35, A, 2 a. Jens Hansen og Hustru flyttede Oktober 1931 til Kjellerup Højskolehjem som Ledere.
- » 39 Kitti (ikke Kitte) Alich Overgaard f. 3. Oktober (ikke 3. November).
- » 39, C, 1, b2. Ella Overgaard bor Jericausgade 17, Aarhus.
- » 39, C, 1, b2. Hugo Overgaard, f. 27. Juli (ikke Oktober) 1911.
- » 39, C, 1, c1. Gunnar Richard Overgaard, f. 18. August (ikke September) 1907.
- E. N. K. G. Overgaard, f. 9. August (ikke September).
- » 43, C, 7. Jens Overgaard og Hustru gift 31. August (ikke 30.) 1894.
- » 44, C, 8, f. Mette Hansen, f. 21. (ikke 2.) December 1906.

II. Meldballe-Slægten.

- Side 59, c. Peder Thomsen og Hustru fejrede 23. December 1926 deres Guldbryllup under megen Opmærksomhed fra Slægt og Venners Side.

- Side 60, c, 1, III Mary Andersen har afsluttet sin Sygeplejerskeuddannelse.
- » 61, c, 5, Valdemar Thomsen, f. 4. April 1897 og ikke 11. April. Nu Bagermester i Hasle ved Aarhus.
 - » 70, A, 12, c3. Kaj Steen Blicher Pedersen er uddannet som Tømrer, men arbejder nu ved Belysningsvæsenet i Aarhus.
 - » 70, c, 1, Axel B. Falk Petersen er ansat ved Belysningsvæsenet.
 - » 70, c, 2, Elvira Petersen er Damefrisørinde i Aarhus.
 - » 70, d, Møbepolster Valdemar C. Tolboe, Aarhus, fejrede 21. November 1929 25 Aars Jubilæum for sin Ansættelse i Sophus Nielsens Møbeletablisement, Studsgade 12. »Aarh. Amtstid.« skrev i den Anledn.: »Tolboe hører til de solide Haandværkere, der sætter en Ære i at aflevere deres Arbejde nobelt og solidt i enhver Henseende«.
 - » 81, B, 1, f. R. S. Madsen er nu Husejer og Regnskabsfører i Druestrup pr. Tureby.
 - » 93, B, 10, d3. Mette Agnete Jensen, f. 25. November (ikke Okt.) 1914.
 - » 96, a, 6, Maskinist Carlo Madsen Brandt er vendt hjem fra Kongo, er gift og bor i København.
 - » 98, a, 3, I, Jørgen Rasmussen er adopteret Cederqvist.
 - » 114, 4, a Anton Hauberg Pedersen bor nu i Hygum ved Jelling, idet han i April 1933 købte en nyopført Gaard, nylig udstykket fra Hovedgaarden »Skovgaard«.
 - » 116, 6, Rasmus J. Pedersen bor nu i Fruering.
 - » 116, E, 6, d. A. S. Andersen fejrede 25 Aars Jubilæum som Bagermester i Hylke d. 1. November 1932. Deres Datter
 - » 116, E, 6, d3. Kirstine Andersen har afsluttet sin Uddannelse som Sygeplejerske.
 - » 119, Underskriften under Billedet rettes til Pindsmølle dalen.
 - » 125, 3, Vejassistent Niels Jensen og Hustru, Silkeborg, fejrede 1. Aug. 1927 Guldbryllup under stor Opmærksomhed fra alle Sider.

III. Thøger-Slægten fra Bering.

- Side 144, A, 1. Lærer S. Jakobsen bor nu paa Sygehjemmet Eben Ezer, Glostrup St., men er trods sin høje Alder ret rask.
- » 142, A. Billedet af Peder Thøgersen og Hustru, der er anbragt Side 167, skulde have været Side 142.
 - » 144, A, 3 a. Karen Annine Andersen er siden 1. Maj 1932 ansat som Plejemoder ved Frederik VII.s Stiftelse.
 - » 149, D, 6. Andrea Rasmussen er flyttet til sin Søster Enkefru Karen Marie Sørensen, Ry St.
 - » 158, I, 1, a. Mogens Brabrand er Bestyrer for Landbrug under Jydsk Landhypotekforening.
 - » 159, I, 2, a. Ole Johan Lund er født 11. Februar 1889 (ikke August) og er Førstelærer i Trunderup, Fyn.
 - » 162, I, 7, f. Poul Peter Sørensen, dimitteret 1927, Assistent i K. F. U. M.s Soldaterhjem i Viborg og København 1928—32. Graver

(Kirkebetjent) ved Kapernaumskirken i København 1. Oktober 1932.

Side 163, I, 11, a. Anna (ikke Anne) Margrethe Dørup Jensen, f. 26. Maj 1914.

IV. Jensen-Slægten fra Dørup.

Side 203, D, 7, k. Jens Winther Eriksen blev 1932 Lærer ved Rødkilde Højskole, Møen, og tillige Forpagter af Ulfhalegaard ved Stege.

- » 209, F, 7, b. Thøger Mølkjær Rasmussen, f. 31. Juli (ikke 4. Aug) 1910. Nu Arkitekt.
- » 214, G, 2. Peder Ditlevsen boede først i Linaa (ikke Tulstrup).
- » 201, D, 7, c. Enke efter Restaurator ved Nationalmuseet, K. H. F. Due, Ella Due, f. Johanson, er flyttet fra Roskilde 1928 og er nu ansat som folkeskollærer i Bredkullens folkskola i Jämtland.
- » 216, c. Ditlev P. Ditlevsen er nu Baneformand i Brejning.

V. Rasmussen-Slægten.

Side 264, 3. Gaardejer Konrad Nielsen og Hustru fejrede 16. Oktober 1930 deres Guldbryllop under megen Opmærksomhed fra Slægt og Venners Side.

- » 265, D, 3, e. Frede Nielsen ansattes 1. Oktober 1930 som Redaktør af Sønderborg Socialdemokrat, Hovedblad for den socialdemokratiske Presse i Sønderjylland.
- » 267, D, 5 b. Anna Leerhøy, f. Kirkegaard, meddeler, at Navnet »Leerhøy«, stavet som her anført, er et gammel Slægtnavn.
- » 267, D, 5, a1. Erik Kirkegaard Svenningsen er Toldelev i Aalborg.
- » 266, D 5. Maarbjerger rettes til Maarbjerger (uden r).
5 k. Svend rettes til Svend, ligeledes 268, 5 k Svend rettes til Svend.
- » 270, D, 6, b1. Mogens Krustrup, f. 4. Marts 1921 (ikke 3. Marts 1920).
b2. Bodil Krustrup, f. 27. Marts 1923 (ikke 23. Marts 1921).
- » 270, D, 6, a. Arne Stevns blev 1. November 1932 Kaptajnløjtnant og bor for i Tiden i Kastellet, København.
- » 270, D, 6, c. Magnus Stevns tog Sommeren 1930 Magisterkonferens i Alm. + sml. Literaturhistorie. Fra Efteraaret 1930 Studierejse i Europa.
- » 270, D, 6, d. Wendelboe-Jakobsen er nu ansat ved Fællesforeningen i København.
- » 271, D, 6, e. Aage Stevns nu Sognepræst i Vrensted-Thise, Vendsyssel.
6, g. Aase Stevns, Sygeplejerske i København.
- » 268, D, 6. Ole Stevns og Hustru Dorthea solgte 1931 Voldby Højskole og købte et Hns i den dejlige Dyrehave paa Nord-siden af Aabenraa Fjord, ca. 1 Mil fra Aabenraa.

VI. Sørensen-Slægten.

Side 294, 3. Niels Albrecht Rasmussen rettes til Niels Albrecht Pedersen. Underskriften under Billedet rettes i Overensstemmelse dermed.

VII. Munch-Slægten.

- Side 304, A, 3. Kristine Marie Andersen, f. Henriksen, er flyttet til sin Datter Rosalie Petrea Andersen, gift med Carl Rasmussen, Beringsgade, Horsens,
- » 306, A, 4, a. Forfatteren Kristjan Jensen er flyttet til Stationsvej, Herløv, og holdt Sølvbryllup 5. August 1932.
- Side 310, 5, Musiklærerinde Sara Munch Hansen foretog for et Par Aar siden en Studierejse til Californien.

VIII. Pedersen-Slægten fra Adslev.

- Side 321, F, 5. Inspektør J ø r g e n B e c h købte Petersminde v. Odder 1928.

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Slægtsmøderne og Slægtsbogen. Af Ø.	3
Nogle Optegnelser om Far og Mor samt Hjemmet i Gram. Af <i>Thøger Jensen</i>	8
Fra Slægtens Hjemstavn	23
Jens Jensen Jelsbak. Af stud. theol. <i>Jens Jelsbak</i>	23
Fra 1870erne. Af <i>Jens Jensen</i>	24
Fra en af de ældre. Af <i>Jens Jørgen Pedersen</i>	24
Om Værdien af Slægtsminder og Slægtserfaringer	26
Slægts-Registret.....	27
Ægteskab og Fødsler	27
Dødsfald.....	33
Rettelser og Tilføjelse	45

Medlemslisten for Foreningen Adslev-Slægten findes paa Omslaget.

INDMELDELSER

i Foreningen »Adslev-Slægten« modtages af det midlertidige Udvalg: Pens. Lærer *Thøger Jensen* Følle pr. Rønde, Ekviperingshandler *Jens Overgaard*, Skanderborg, og Redaktør *N. P. Østergaard*, Brabrand.

For indeværende Aars Kontingent — Kr. 2,00 — faas Slægts-Aarbogen 1933, saa langt Oplaget rækker.

Af Slægtsbogen haves endnu et Restoplag til Kr. 10,00 pr. Exp.
